

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredišče in upravišče: Maribor, Karlova 5.
Telefon 2113.

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—
Poštno-čkovni račun štev. 10.603.

Cene inseratom: Cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—

Drugače govorijo, drugače delajo.

»Kmeti list« se je razbohotal v pisanju o kmetu in kmetem stanju. Ne piše stvarnih programov niti dejansko izvršljivih načrtov, kako bi se dalo kmetu v resnici pomagati. Objavlja prazne bobneče besede, kakor tisti človek, ki lovi kaline na limanice. Kmetstvo poudarja, sebe pa misli. Na videz rešuje kmeta, v resnici pa hoče rešiti nekdanjo kmetijsko stranko, ki je sedaj sestavni del JNS v Sloveniji ter je prišla pri našem kmetu ob ves kredit.

Naši kmetje so prepametni in prepošteni, da bi šli takozvanim kmetem pokretašem na limanice. Bridka preizkušnja jih je izučila, kako je bil slovenski kmet vedno udarjen, če je tem ljudem veroval. Odprl jim je uho pred 16 leti pri volitvah v ustavotvorno skupščino. In posledica? Samostojni kmetijci so zatajili svoj program, snedli vse obljube ter glasovali za nesrečno vidovdansko ustavo, ki je ustvarila in ustalila v naši državi najskrajnejši centralizem z vsemi njegovimi usodnimi političnimi in zlasti gospodarskimi nasledki. Ako so nam danes v gospodarskem oziru vezane roke, hvala za to gre pretiranem centralistom bivše demokratske in kmetijske stranke.

Danes si tudi bivši demokrati in kmetijci brusijo jezike proti centralizmu kot velikemu zlu. Kdo pa je to zlo povzročil? Brez slovenskih demokratov in kmetijcev tega centralizma nikoli ne bi bilo. Z večjo odpornostjo bi se bila mogla boriti zoper gospodarsko krizo in naš kmet bi ne bil prišel v takšne stiske. Voditelji so se hoteli dokopati do visokih mest in bogatih plač ter so izkoristili za sebe politični položaj, ki so jim ga dali slovenski kmetje s svojimi volilnimi glasovi. Kmet je bil pozabljen, njegovi interesi izdati. Takrat se je zgodilo to, kar piše »Kmeti list« (19. avgusta) o »lažiprijateljih« kmeta: »Njih dela ne vodi ljubezen do kmeta, resnična ljubezen do naroda, ampak težnja po zavarovanju in pospeševanju lastnih pogostoma popolnoma protikmetjskih interesov in ciljev.«

Kar se je v začetku tretjega desetletja začelo, to je bilo v prvih letih sedanjega četrtega desetletja končano: pod diktatorskim režimom JNS je naš kmet dobil take gospodarske udarce ter prejel tako globoke rane, da mu preti popolno izkrvavljenje. In kdo je zopet imel vmes svojo nesrečno roko? Bivša kmetijska stranka, ki je voditelji so stopili v JNS ter v zvezi z demokrati tako reševali kmeta, da so ga dovedli ne samo do roba prepada,

marveč v globino prepada. »Kmeti list« je 12. avgusta zapisal v uvodniku ostre besede o »krvosesih«. Naj bi ta list resno preudaril, komu in katerim z največjo pravico veljajo te besede!

V svojem uvodniku z dne 19. avgusta »Kmeti list« zahteva to-le: »Kmet bodi sam svoj gospod, vsakdo pa, ki mu res hoče iskreno in pošteno pomagati, je lahko njegov svetovalec, ne pa njegov tiran.« Upravičena zahteva, katero pa so najmanj izpolnjevali gospodje okoli tega lista. Ni je bilo hujše tiranije nad našim kmetom, kot je bila tiranija JNS. Kmet je bil politično brezpraven in je prišel tudi v gospodarske stiske, pa ni smel odpreti ust v svojo obrambo. Če je le besedo spregovoril proti režimu, je dobil žig prevratnika in državnega nasprotnika. Ovajali so ga, nalagali mu visoke globe, ga tirali po ječah. Zlasti ob občinskih vo-

litvah leta 1933 se je pokazalo, kako »sam svoj gospod« je kmet pod vlado JNS kmetijcev. Letošnje občinske volitve bodo kmetom dale priliko, da dajo primeren in potreben odgovor svojim takratnim kmetijskim in demokratskim tiranom.

Gospodje okoli »Kmetjskega lista«, Vam ni za slovenskega kmeta, Vam gre za Vas same. Niso Vam pred očmi kmetjski interesi, marveč širjenje Vašega liberalizma (lažnjivega svobodoumja). Zato pa bombastične besede, ki jih pišete v svojem listu, zvenijo tako, kakor da bi se hoteli norčevati iz kmeta. Bridke preizkušnje pa so našega kmeta izmodrile. Premotril je do dna politično igro teh ljudi, ki se hlinijo, kakor da bi bili edini zagovorniki kmetjske misli. Kdor drugače govori in drugače dela: njemu ni verjeti. Čim prej bo to spoznal tisti del slovenske kmetjske mladine, ki še veruje praznim liberalno-kmetijskim frazam, tem boljše za njo in za vse ljudstvo.

IZ RAZNIH DRŽAV

Štajerski brezposelni zapeljani od komunističnih agentov v Španijo. Oblast na Zg. Štajerskem je odkrila obširno komunistično tihotapstvo z brezposelnimi. Najbrž je že bilo zvaljenih na stotine štajerskih brezposelnih rudarjev in plavžarjev za vstop v rdečo milico na Španskem. V Fohnsdorfu in v Zeltwegu, ki sta središči glede rudarstva ter plavžev, so gotovili, da 80 delavcev ni prišlo po brezposelno podporo. Poizvedovanja so dognala, da so se priklatili na Zg. Štajersko komunistični agenti iz Čehoslovaške in so najeli brezposelne za komunistično milico v Španiji. Delavci so dobili vozne karte in denar in so se odpeljali preko Švice ter Francije v Španijo.

Vzglede vlečejo. V Nemčiji so raztegnil pred nedavnim vojaško obvezno službo na dve leti. Vzglede Nemčije je podžgal Francoze, da hočejo tudi oni upejljati dve- in polletni vojaški rok. Že nekaj dni stalno zaseda mešana vojaška komisija, sestavljena iz predstavnikov obeh zbornic. Glede potrebe podaljšanja vojaške službe so si edini vsi člani te komisije, različna mnenja so se pokazala le glede načina in meje tega podaljšanja.

Sprava med Cerkvijo in Hitlerjevim režimom v Nemčiji. Hitler je po Mussolinijevem vzgledu zastavil vse moči, da je zavrl val boljševizma in ga je prisilil, da ne upa javno dvigati glave in okuževati

ljudskih mas. Do kako nečloveških dejanj ter grozodejstev se lahko spozabijo nahujskane komunistične množice, kaže dan na dan več nego dovolj Španija z grozno državljansko vojno. Divjanje boljševizma v Španiji in v Rusiji proti lastnim vodilnim pristašem je napotilo nemške škofe, da so izdali skupen pastirski list, v katerem je posebej podčrtana izjava, da je Cerkvi in državi v enaki meri na tem, da se ohranita evropska kultura in krščanski družabni red proti judovski boljševiški nevarnosti. Na škofovski konferenci v Fuldi je bil imenovan odbor škofov, ki bo stopil v zvezo z vlado, da se premagajo težave, ki so ovirale sporazum med katoliško Cerkvijo in Hitlerjevim režimom. Upati je, da bo došlo do sprave med 25 milijoni nemških katolčanov in Hitlerjem. Na to spravo dela veliko tudi Mussolini, ki je Hitlerja prepričal, da je vendarle enkrat v korist evropskega miru in kulture, da Cerkev in vlada v Nemčiji složno sodelujeta v obrambo zoper največjega sovražnika krščanstva in katoliške Cerkve.

Dva tabora v Rusiji. Ko je dal diktator sovjetske Rusije postreliti pred kratkem Leninovo gardo, je bil prepričan, da je zavrl, če že ne zatrl nevarno gibanje v vseh slojih, ki hoče dvigniti na površje na Norveškem v pregnanstvu živečega Stalinovega največjega nasprotnika Trockega. S krvniškimi zamahom po vodilnih Trockijevih pristaših je dosegel Stalin ravno nsprotno! Rusija je danes razdeljena v dva tabora, ki se bosta klala med seboj. V enem taboru je Stalin z močni-

mi oddelki tajne policije ali čeke, ki nadaljuje z zapiranjem ter streljanjem trockistov, katerih že čaka po raznih ječah kakih 8000 na obsodbo. V drugem taboru so privrženci Trockega, ki so razpihali to gibanje med najvišje uradništvo, generale in vojsko. Uprlo se je že nekaj polkov in je komaj uspelo, da so čekisti z aretacijami in s postrelom oficirjev začasno ukrotili upornike. Stalin je s svojimi krvniškimi čekisti toliko na boljšem, ker še ima v rokah oblast, katero izrablja za aretacije in streljanje nasprotnikov. Vstaja proti Stalinu najbolj divja v njegovi domovini, v Georgiji. Časopisje trdi, da se je Stalin v oklopnem vlakcu odpeljal v Georgijo, da bi lastnoročno zatrl upor.

Japonci izrabljajo splošno zmedo v Evropi v svojo korist. V času, ko je zaposlena Evropa sama s seboj in je njen pogled osredotočen v Španijo, in se v Rusiji borita dva tabora za vrhovno oblast, se približuje Japonska korak za korakom svojim ciljem na ozemlju vzhodne Azije. Japonci nameravajo skozi pokrajini Džehol in Suijan obkoliti zunanjo Mongolijo, ki je podložna sovjetski Rusiji. Japonska izrablja spretno napetost med evropskimi državami, ker je ne ovira ne Anglija in ne katera druga država pri njenem razmahu na Daljnem vzhodu. Japoncem je uspelo, da so v notrajnosti Mongolije

Milijonski dobitok v Mariboru!

Pri žrebanju državne razredne loterije dne 31. avgusta 1931 je zadela srečka št. 59.971 premijo v znesku 1.002.000 Din. Srečka je bila kupljena v bančni poslovalnici Bezjak v Mariboru. 1102

ustvarili režim, ki je čisto naklonjen njihovim načrtom. Vladar te pokrajine princ Teh je poprej kolebal med Moskvo in japonsko prestolico Tokio, sedaj pa je čisto prestopil na japonsko stran. Japoncem gre za to, da bi dobili v svoje roke železnico, ki pelje iz Pekinga v Suijan in bi na ta način zabili klin med Kitajsko in pod sovjetskim vplivom stoječo zunanjo Mongolijo. V pokrajini Suijan, kjer so doselej mongolski poglavarji plačevali davek kitajski vladi v mestu Nanking, gradijo japonski inženjerji ceste, moste, radijopostaje itd., pa tudi barake, ki zglejajo, da bodo služile za stanovanja delavstva, v resnici pa bodo to vojašnice. Japonci so se že polastili trgovine med notrajno Mongolijo in Kitajsko. Japonci gledajo z največjim zadovoljstvom, kako besni Stalin v Rusiji proti trockistom in se ni ti ne zmeni za prodiranje Japoncev skozi Mongolijo proti Baikalskem jezeru in proti Altai pogorju. Japonci imajo lahko igro, ker je Stalin v sedajnem položaju prisiljen, da osigura zapadne meje sovjetske Rusije proti Poljski.

Vesti o pogajanjih za premirje in skupno vlado.

Med najljutejše divjanje državljanske vojne je bila vržena vest, da se vršijo med uporniki in levičarsko vlado v San Jean de Luzu pogajanja, kako bi se državljanska vojna vodila bolj človeško. Zopet drugo poročilo od 3. septembra trdi, da so v teku pregovori za premirje. Po sklepu premirja bi naj došlo do sestave vlade osebnosti iz obeh sedaj na smrt se pobijajočih taborov. Sedanji ministrski predsednik Giral bi naj tudi v novi vladi ostal na svojem mestu. V njegovo vlado bi vstopila oba glavna uporniška generala: Franco kot notrajni minister, Mola kot pravosodni minister.

Kako bo v resnici. — Želje pregnanega španskega kralja.

Očividno je, da bodo v državljanski vojni zmagali uporniki. Po zmagi in obračunu z rdečimi bo postal general Franco nekaj časa diktator, da se duhovi nekoliko pomirijo in vsaj delno popravi nepregledno opustošenje cele Španije. Pregnani španski kralj Alfonz upa, da bode prodrlo vprašanje zopetne vzpostavitve monarhije na španskem v ospredje po zmagi nad boljševisznom in po preteku dobe vojaške diktature. General Franco in njegovi pristaši so baje za to, da bode španskemu ljudstvu dano na prosto, da se z glasovanjem odloči za monarhijo ali proti. Šele za slučaj, da bi Španci izglasovali monarhijo, bi bil ekskralj Alfonz pripravljen, da se povrne nazaj na španski prestol.

Srdito divjanje državljanske vojne na španskem.

Položaj srdite državljanske vojne na španskem se od našega zadnjega poročila bistveno ni spremenil do 4. septembra. Uporniki zastavljajo vse moči, da bi se polastili na severu mest Irun in San Sebastian in bi bili s tem zavzetjem komunisti odrezani od podpore iz Francije.

Obleganje Iruna.

Uporniški general Mola že več kakor en teden bombardira Irun z letali in težkih topov na kopnem in iz vojnih ladij. Očividci pravijo, da je obstreljevanje Iruna tako hudo, kakoršnega doslej na nobeni španski fronti ni bilo. Vladni vojski je očividno zmanjkalo streliva, zato je vladno topništvo le od časa do časa odgovarjalo na obstreljevanje, vendar pa je bil odpor vladne milice do 2. septembra izredno velik. Kadarkoli je prišlo do spopadov delavskih miličnikov in upornikov, so imeli na obeh straneh velike izgube. Če bi Irun prišel v last upornikov, bodo osvojili samo razvaline. Mesto je malone že vse razdejano.

Pohod upornikov na Madrid.

20.000 mož, ki pripadajo četam uporniškega generala Mole, je zapustilo svoje postojanke na severu, severozapadu in jugozapadu ter začelo napad proti vladnim četam, ki se nahajajo v obliki velikega loka na visoki planoti nad Madridom. V vojaških krogih smatrajo ta napad upornikov kot začetek uporniškega pohoda na Madrid. Na vseh frontah se opaža hredno živahno gibanje upornikov. Tudi od zapadne in jugozapadne strani so uporniške čete napravile prve poskuse prodiranja proti Madridu.

Kdo podpira rdečo vojsko?

Blumova francoska vlada je pridobila: Anglijo, Nemčijo, Italijo, Belgijo in Portugalsko za to, da so se zavezale, da ne bodo podpirale v španski državljanski vojni ne rdečih in ne belih upornikov. In ravno levičarska Francija, ki je prva prišla z načrtom nevtralnosti, čezdalje bolj podpira rdečo v Španiji s strojnimi in granatami, letali, protiletalskimi in težkimi topovi. To se je opazalo do 4. sept. zlasti pri Irunu, kjer so rdeči dobivali neprestano potrebno orožje iz francoske obmejne postaje, kamor so dan na dan prihajali vlaki, napolnjeni z orožjem in municijo. Nemški listi tudi trdijo, da so vodili rdeče čete francoski rezervni častniki in da so se na francoskem ozemlju nasproti Irunu nahajali rdeči artilerijski opazovalci. Predsednik Mehike Cardenas je izjavil 2. septembra pred kongresom ali zbornico, da je španska vlada zaprosila Mehiko za dobavo vojnega materijala. Mehikanska vlada je ustregla prošnji in je odposlala za prevoz v Španijo 200 tisoč pušk in 30 milijonov patronov, — Ruska sovjetska vlada je poslala doslej španskim vladnim četam pol milijona funtov denarne podpore.

Irun zavzet od upornikov.

Cela dva tedna so se bili najsrdečiji boji krog močno utrjenega mesta Irun ob francoski meji. Dne 4. septembra je padel Irun v roke upornikov, ki so razvili sredi gorečega mesta staro špansko zastavo. Vladni miličniki, ki so v obupu odbijali napade upornikov, so malo pred zavzetjem mesta zbežali preko mosta na francoska tla. S padcem Iruna je zapečaten tudi usoda druge obmejne utrjene točke mesta San Sebastian. S to zmago uporniških čet je pretrgana zveza rdečih s Francijo, ki jim je tihotapila živila, vojni material in prostovoljce.

Nova vlada.

Ob času padca Iruna 4. septembra je odstopila v Madridu levičarska vlada pod predsedstvom Girala. Novo vlado je sestavil vodja levičarskih radikalov Largo Caballero in so v njej zastopani komunisti. V novi vladi je 7 socialistov, 2 komunisti, 2 levičarska republikanica, 1 Katalonec in 1 Bask. Dosedanji ministrski predsednik Giral je v novi vladi minister brez listnice. Zunanje zadeve je prevzel bivši novinar Alvarez de Vajo, ki je že bil poslanik v Mehiki in v Moskvi.

Tudi pri nas potrebno. Ni bilo nikdar toliko umazanije in svinjarije v takozvani lepi književnosti in umetnosti, kot je v

sedanji povojni dobi. Ta žalostni pojav se opaža v vseh državah. V nekaterih državah se je začel energičen boj zoper take umazanije, ki razširjajo vonj hleva ter kvarijo in ponižujejo ljudi do stopnje prebivalcev hleva. V Zedinjenih državah so začeli katoličani s svojo vrlo mladino na čelu smotren in vztrajen boj zoper uma-

zanosti, ki se predvajajo v kinogledališčih. Na Poljskem je uprizorila Katoliška akcija odločno agitacijo zoper umazane proizvode književnosti in umetnosti. Katoliški akciji je prišla na pomoč državna oblast. Ministrski predsednik general Slavoj Sladkowski je kot notranji minister izdal okrožnico vsem upravnim oblastim, v kateri jim naroča, da morajo z vso zakonsko strogostjo postopati zoper nesramno književnost (romane, povesti, drame, pesmi) in zoper npravno grde slike in oglase. Razširjanje takih povesti, romanov, slik in podob vpliva pogubonosno na moralno in fizično zdravje poljskega naroda. Tudi v naši državi, posebej v Sloveniji, se širi pornografija (umazanost, nesramnost, svinjarstvo) v književnosti in umetnosti. Primerno in potrebno je, da bi tudi pri nas državna oblast posegla vmes ter podvzela odločne korake zoper tako književnost in umetnost. Takšnega »književnika« in »umetnika« naj se požene tja, kam sodi: svinje past.

Katolicizem v Čehoslovaški napreduje od leta do leta. Bil je čas osobito po zlomu prejšnje države in vzniku čehoslovaške države, ko je čehoslovaško svobodomiselnost iz meščanskih in delavskih krogov se združilo v borbi zoper katolicizem. Bila je to težka doba za katoliško cerkev, ko so ti krogi, bodisi nacionalno bodisi internacionalno pobarvani, klicali k izstopu iz katoliške cerkve in za vstop v takozvano narodno cerkev, ali pa za odpad v brezkonfesionalnost (brezverstvo). Čehoslovaški katoličani so ta hudi naval vzdržali in ga odbili ter so s smotrenim in vztrajnim delom svoje postojanke utrdili. Sedanjí predsednik čehoslovaške države dr. Beneš je izjavil, da na Čehoslovaškem ne bo več kulturne borbe; državna oblast bo spoštovala vse vere in cerkve, da bodo mogle razviti vse svoje sile na moralnem

in kulturnem (prosvetnem) polju. To je velik uspeh katoličanov, ki so se zvesto ravnali po navodilu prejšnjega državnega predsednika dr. Masaryka: »Katoličani bodo v čehoslovaški državi uživali toliko pravic, kolikor si jih bodo priborili.« O notranjem napredku čehoslovaškega katolicizma in o poglobitvi verske misli med ljudstvom pa spričuje rastoče število duhovniških in redovniških poklicev. Leta 1935 je študiralo na treh vseučiliščih in drugih 13 bogoslovjih v državi 2255 gojencev, in sicer največ Čehov in Slovkov ter Nemcev, pa tudi precej Madžarov, Rusinov in Poljakov. Število kandidatov za duhovniški stan je proti letu 1934 naraslo za 160. Preko 300 sinov te države pa študira v inozemskih zavodih ali samostanih. Število jezuitov je na Čehoslovaškem naraslo po koncu svetovne vojne od 153 do 353 (111 duhovnikov, 125 klerikov in 117 bratov).

Organizacije za bogoslovce. Krščanske organizacije na Irskem na svojski način sodelujejo pri tem, da se pomnoži število katoliškega duhovništva. Zbirajo namreč prostovoljne darove, ki služijo v svrhu, da se more šolati kakšen dijak ali bogoslovec, ki namerava postati duhovnik. Večja društva vzdržujejo celo več takih dijakov, odnosno bogoslovcev. Tako je n. pr. Katoliška zveza trgovskih nameščencev v Dublinu (glavnem mestu Irske), ki šteje 3500 članov, zbrala potrebno svoto za šolanje 25 siromašnih bogoslovcev za misijone. Zveza irskih državnih uradnikov, ki ima 4000 članov, pa skrbi za vzdrževanje 38 siromašnih bogoslovcev. Takšno delovanje katoliških organizacij spada, kakor poudarja papež Pij XI. v svoji okrožnici o katoliškem duhovništvu, v sedanjem času med najbolj pereče naloge Katoliške akcije.

Martin Petančič v Dolu pri Hrastniku, Ferdinand Potokar pri Sv. Lenartu v Sl. goricah, Franc Tomišek na Teharju in Franc Gomboc pri Sv. Jakobu v Slov. g. z delokrogom duhovnika-pomočnika v V. Dolencih; Franc Šuštar, duhovnik ljublj. škofije, v Žetalah. — Prestavljeni so bili gg. kaplani: dr. Maks Držečnik iz Celja v Svetinje z delokrogom v Mariboru, Jožef Klemenc iz Makol k Sv. Barbari v Halozah, Valentin Kordež od Sv. Lenarta v Slov. goricah v Sevnico, Jožef Lampret iz Žetal v Remšnik z delokrogom v Ribnici na Pohorju, Martin Lupše iz Škal v Celje, Ivan Rojht iz Črne na Muto, Franc Šmon iz Ribnice na Pohorju v Staritr. Alojz Šoštarec iz Turnišča k Sv. Martinu pri Vurbergu z delokrogom v M. Soboti, Ivan Žličar iz Šoštanja v Fram z delokrogom pri Sv. Magdaleni v Mariboru, Rud. Jerman od Sv. Ane v Slov. goricah k Mariji Snežni, Alojz Sunčič od Marije Snežne v Škale, Ivan Petan od Sv. Lovrenca na Pohorju k Sv. Andražu v Halozah in Ivan Voda od Sv. Andraža v Halozah k Sv. Lovrencu na Pohorju. — Vpokojen je g. Vincenc Keresztury, župnik v Cankovi. — Enoletni dopust v svrhu nadaljevanja študija

Svoji k svojim ne sme biti samo prazna beseda! Zato kupujte v Tiskarni sv. Cirila.

dij v Palestini je dovoljen g. dr. Jakobu Aleksiču, kn.-šk. konz. svetovalcu in profesorju na bogoslovju.

Nesreče.

Strupena kača je pičila pri obiranju fižola v Zgornjem Radvanju pri Mariboru 37letno železničarjevo ženo Ano Hecl. Zatekla se je po pomoč v mariborsko bolnico.

Smrtonosen udarec konjskega kopita. V Zgornjem Javorju je udaril s kopitom konj osemletnega Ivana Stanovnika tako močno v glavo, da je fantek pri priči obležal mrtev.

Pri padcu s škednja si pretresel možgane. V mariborsko bolnico so oddali 14letnega Ivana Jenuša, viničarskega sina od Sv. Petra pri Mariboru. Omenjeni je padel s škednja in si je pri padcu pretresel možgane.

S hudimi poškodbami prepeljan v bolnico. V Mariboru v Cankarjevi ulici 23 je pometal streho garaže 77letni sluga pri trgovcu Hausmaningerju Jurij Lešnik. Pri pometanju je omahnil ter padel na tla. Dobil je hude notranje poškodbe in so ga prepeljali v bolnico, kjer je umrl.

Na potu v Maribor ga je zadela kap. V bližini gostilne Merdavs na Koroški cesti v Mariboru so našli v jarku ob cesti nezavestnega moškega, v katerem so prepoznali Štefana Robnik iz Brezna ob Dravi. Bil je na poti v Maribor in ga je na cesti smrtno zadela kap.

Padel z voza in se ubil. Na Muti so pripeljali na dom Gregorja Skutnika voz otave. 71letni hišni gospodar je po nesreči padel z voza tako hudo, da je kmalu po prenosu v hišo umrl vsled notrajnih poškodb.

Kleparski pomočnik se ubil. V Celju popravljajo Marijino cerkev. S kleparskim delom na strehi sta imela 3. septembra opravka 32letni kleparski pomočnik Franc Belcl in 16letni kleparski vajenec Metod Sulič. Stavbenik Gologranc je opozoril oba kleparja, naj se radi višine privežeta, a ga Belcl ni poslušnil. Naenkrat je Belcl spodrsnil, se je začel loviti in je potegnil seboj Suliča. Vajenec se je še pravočasno oprijel stebra na robu strehe in se rešil. Pomočnik je padel 18 m globoko in priletel na rob hodnika za pešce. Pri padcu mu je počila lobanja, zlomil si je tilnik, hrbtenico in obe roki. Med pre-

Osebnosti.

Duhovniške vesti in spremembe. Za upravitelja dekanije Dravograd je imenovan g. Anton Vogrinec, župnik v Libeljah. — Umeščen je bil g. Vincenc Pivec, provizor v št. Janžu pri Dravogradu, kot župnik istotam. — Odrekel se je župniji Sv. Petra na Kronski gori g. župnik Ivan Mak. — Postavljeni so gg.: Ivan Černoga, kaplan v Dravogradu, za provizorja istotam; Adolf Adamič, provizor pri Sv. Joštu na Kozjaku, za provizorja v št. Janžu na Vinski gori; Anton Babič, kaplan v Marenbergu, za provizorja pri Sv. Lenartu nad Laškim; Karol Lesjak, kaplan v Sevnici, za provizorja pri Sv. Joštu na Kozjaku; Ivan Mak za provizorja v Breznem ob Dravi; Anton Medved, vpokojeni župnik, za provizorja pri Sv. Petru na Kronski gori, in Jakob Safošnik, kaplan v Cankovi, za provizorja istotam. — Nastavljeni so bili za kaplane gg. novomašniki: Ludvig Duh v Marenbergu, Alojzij Fajdiga v Črni, Alojz Gabor pri Sv. Andražu v Slov. goricah z delokrogom pri Sv. Marjeti niže Ptuja, Karol Jeler v Šoštanju, Anton Kovačič pri Sv. Rupertu nad Laškim, Friderik Ornik v Makolah,

Nemška oklopnica je vzela na svoj krov tri tedne starega španskega begunčka.

peljavo v bolnico je revež izdahlil. Smrtno ponesrečeni zapušča dvojčka, katerima je letos 14. julija umrla mati na porodu.

Usodepolno igračkanje s patrono. 11-letni Martin Stojan, sin delavca iz Loke pri Mozirju, je pasel živino. K njemu je prišel pastir Ivan Marolt in prinesel seboj patrono. Dečka sta se začela igrati z nabojem in sta ga slednjič vrgla ob skalo. Pri priletu ob skalo se je patrona razletela in je odtrgalo Stojanu kazalec na roki, druge prste levece ima razmejene, poškodovan ima tudi srednji prst na desni roki.

Pri kopanju utonil v mlaki. Jožef Sadar, devetletni pastir, je pasel živino na hribčku pri št. Vidu pri Stični. Šel se je kopat v mlako, iz katere so ga potegnili utopljenega.

Smrtonosen padec z visoke bukve. Na Jesenicah na Gorenjskem je splezal v Jeseniški gmajni na visoko bukev 14letni Albin Žemva, učenec meščanske šole. Z vrha drevesa je strmoglavil na tla in dobil tako hude notranje poškodbe, da jim je podlegel med prepeljavo v ljubljansko bolnico.

Razne požarne nesreče. V noči se je pojavil iz nepojasnjene vzroka ogenj v gospodarskem poslopju pos. Ivana Go-

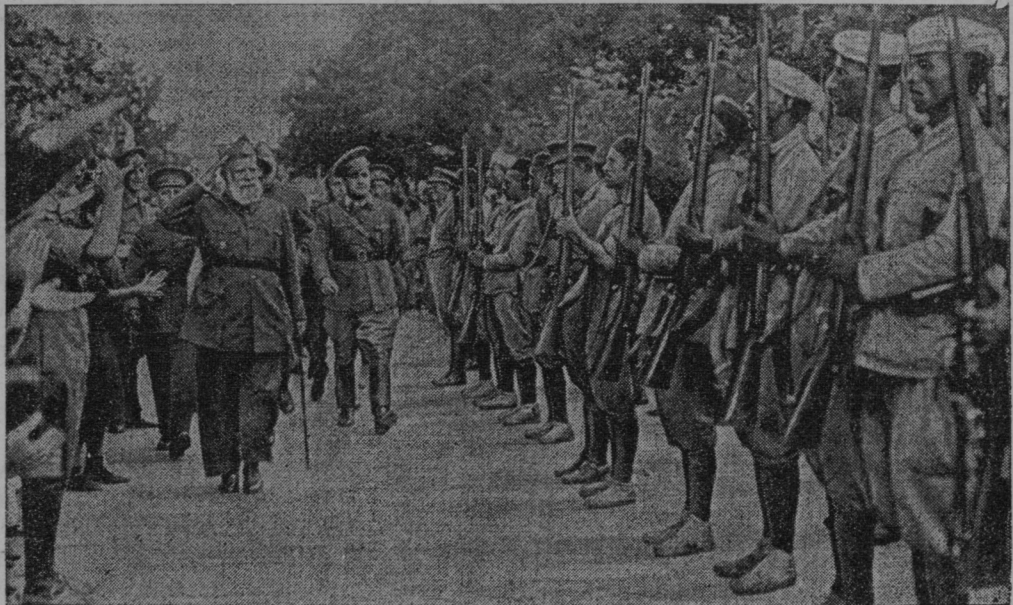
Abd el Krim, voditelj Rifkabilov v severni Afriki, je vodil par let upor proti Špancem in Francozom v Maroku. Po predaji so ga prepeljali na samotni otok Reunion, odkoder je v sedanji španski državljanski vojni pobegnil na francoski ladji, da bi zanetil v severni Afriki upor proti španskim vstašem.

ričana v Pongercih pri Ptuju in je poslopje čisto uničil. Plameni so se razširili še na sosedno hišo, katera je delno zgorela. Škode je za 20.000 Din. — V Podlehniku pri Sv. Trojici v Halozah je zgorela 25 ti-

soč Din vredna hiša posestniku Mihaelu Lozinšku. Zavarovalnina je le delna. — Pri Kamniku na Gorenjskem so imeli v zadnjem času kar dva nočna požara. Pogorel je velik Vavpotičev valjni mlin z

Uporniško vojaštvo prisostvuje sv. maši na fronti v okolici Iruna v severni Španiji.

Uporniški general Cabanellas pregleduje iz afriškega Maroka upornikom na pomoč došle čete.

Španske komunistke oblegajo cerkev.

zalogo pšenice in s precej mlevskimi izdelki. — Na Bakovniku pri Kamniku je uničil ogenj znani Cuzakov hlev, ki je sedaj last g. Jerneja Berleca. Sosedje so oteli iz hleva živino in svinje, poslopje je zgorelo do tal. — V noči je pogorela 20 tisoč Din vredna viničarija posestniku Jožefu Kolarju v Jasterniku pri Poljčanah. — Dne 4. septembra ob eni uri popoldne je izbruhnil v vasi Notrajne Gorice pri Brezovici v ljubljanski okolici velik požar. Pogoreli so posestniki: Jožef Sojer, Jakob Kušar, Kozin in Lojze Sojer. Zgorel je zgornji del zvonika, 20 voz sena in zelo mnogo žita. Nekateri pogorelci so zavarovani. Radi suma požiga so aretirali 70letnega berača Jožefa Žabkarja, ki je stal pri požaru pred Sojerjevo šupo. Pojavil rdeči peten. Omenj. vsako krivdo in je še vzrok velike požarne nesreča tajna zagonetka.

Razne novice.

Vodovod za Belokranjce. Pričeli so z gradnjo velikega vodovoda za Belo Krajino, ki bo stal 14 milijonov Din. Vodovod bo imel 27 rezervoarjev in bo znašala dolžina glavnih vodovodnih cevi 87 km.

Največje orgle. V Št. Vidu nad Ljubljano je dogradil mojster Jenko orgle za stolno cerkev v Djakovu. Orgle imajo 72 registrov, 3 manuale in nad 5000 piščalk. Nove djakovske orgle so največje v naši državi.

Vse cenjene čitatelje vljudno opozarjamo na prilogo v današnji številki »Slovenskega gospodarja« od splošno znane tvrdke za prodajanje srečk državne razredne loterije Marko S. Serdarušič, Beograd, Kneginje Ljubice 16.

Specialist za kirurgijo šef primarij dr. Černič Mirko zopet redno ordinira od 8—9, 12—13 in 15—16 v sanatoriju v Mariboru, Gosposka ulica 49. 1100

Dr. Z. Matiašič ordinira zopet redno ob delavnih od 10. do 12. in od 4. do 6. ure Glavni trg 4, II. nadstropje, Maribor. 921

V solnčno Dalmacijo! Prijeten izlet z avtom iz Ljubljane od 21. do 26. septembra združen z romanjem v Sinj; z ladjo na otok Hvar. Oglede vseh znamenitih krajev. Podrobna pojasnila pošlje zastoj uprava »Po božjem svetu«, Ljubljana, Wolfova 1. 1000

Obžalovanja vredni slučaji.

Nočni napad na železniškega čuvaja. Pri železniškem vzdrževalnem oddelku v Mariboru zaposleni 25letni delavec Martin Čobec iz Hoč je bil v noči zaposlen s pregledovanjem tira ob Tržaški cesti. Ko se je pri obhodu pomudil nekoliko pod mostom v Nasipni ulici na Pobrežju, sta se mu pripeljala nasproti dva kolesarja in eden ga je pričel izzivati radi puške. Izzivačema se je pridružila še kolesarka in čuvaj jo je vprašal, kedo da sta njena znanca. V tem trenutku je položil eden od fantov kolo na stran, se je pognal v Čobeca in mu je hotel iztrgati orožje, med tem ko ga je drugi večkrat zabodel. Težko ranjeni je še imel toliko moči, da je hotel oddati iz puške strel, a mu je orožje odpovedalo in napadalca sta zginila v noč. Nato se je Čobec zgrudil nezavesten. Čez nekaj časa si je toliko opomogel, da se je zavlekel do bližnje čuvajnice, odkoder so poklicali mariborske reševalce, ki so ga prepeljali v bolnico.

Študentje! Tudi vašim domačim bo prav, ako boste povedali, da kupujete tam, kjer je za vas najugodnejše, to je v knjigarnah Tiskarne sv. Cirila v Mariboru in v Ptuj!

Izropana starinarina. V noči na 4. sept. je bil v Mariboru v Mlinski ulici izvršen drzen vlom v starinarino Ivana Samuha. Vlomilci so vdrli z dvorišča v prodajalno in so jo temeljito izpraznili. Odnegli so vse, kar jim je prišlo pod roko: nakit, zlate in srebrne novce, inozemski denar, obleko, fotografske aparate in gotovine za 1000 Din. Skupno škodo cenijo na 40 tisoč Din.

Izjalovljen poskus vloma. Pri vpisovanju v srednje šole plačujejo učenci ravnateljstvom šolnino. V blagajnah ravnateljev so večkrat večje svote in na te prežijo vlomilci. V noči na 3. september je neznanec poskušal vломiti v blagajno klasične gimnazije v Mariboru. Ropot je

prebudil ravnatelja, ki je prepodil nezajeljene nočne goste.

Skočila z drugega nadstropja. V Koroševi ulici 3 v Mariboru je skočila iz drugega nadstropja 16letna Ana Bratina. Pri padcu se je hudo poškodovala na znotraj in si je zlomila roko ter nogo tako, da so kosti predrle meso in kožo.

Napad. Ko se je vračal 27letni viničar Ernst Papež iz Št. Ilja v Slov. gor. zvečer proti domu, ga je napadel neznanec in ga je tako obdelal, da so ga prepeljali s prebito lobanjo v mariborsko bolnico.

Kroglo v hrbet. Pri Sv. Barbari v Slov. goricah je došlo v večernih urah do krvavega dejanja, katerega je povzročila pijanost. 20letni posestniški sin Karl Škofič se je podal proti večeru v pol ure oddaljeno trafiko po cigarete. Tamkaj mu je postregel 27letni Rudolf Dimnik. Ko je Škofič dobil zahtevano, je voščil lahko noč in je hotel oditi. Pijani Dimnik je imel pozdrav za izzivanje, je potegnil revolver in je ustrelil za odhajajočim fantom. Škofiča je zadela krogla v hrbet in ga je na znotraj ranila. Obstreljenega so prepeljali v mariborsko bolnico.

V gozdu ubit. V gozdičku Dobrava pri Rušah, in sicer v smeri proti selniškemu brodu, je našel 3. septembra delavec Al. Marčič ubitega moškega. Poklicani ljudje in orožniki so prepoznali v ubitem 26letnega Ivana Vrbljača, pomožnega delavca v ruški tovarni. Mrtvi je imel na desni glavi veliko odprto rano, ki mu je bila najbrž prizadjana s kamnom, in eno roko v žepu. Vrbljač je bil napaden iz zasede, vržen 3—4 m globoko v grmovje. Natančnejša preiskava bo že dognala, kedo je

Bolnica na vrteči se plošči.

Na južni morski obali na Angleškem gradijo sedaj 2 bolnici, ki stojita na ogromnih ploščah, ki se dajo sukati. Vzrok za to malo čudno gradnjo je prav pameten. Sukajočo se ploščad uravnava posebna ura, katera ob enem skrbi, da so glavna pročelja poslopja in dvorane za ležanje vedno obrnjene proti solncu.

Cerkev iz jekla.

V Manili na Filipinskih otokih je bila pred kratkem slovesno, blagoslovljena cerkev iz jekla. Svetišče so zgradili radi tega iz tega materiala, ker so izprevideli, da je jeklena konstrukcija še najbolj odporna napram potresu.

Ciganka.

Povest iz domačih hribov.

»Cenc je mož — in mož molči in ne čenča.«
 »Ko ne veš imena! Hahaha! Šema si! Jezikaš — pa nič ne veš.«
 »Kdo si upa to reči?!« je udaril po mizi. »Pokazal vam bom, da vem za ime.«
 »Le hitro! Povej! Kako ji je ime!«
 »Začne se s P, konča z A, na sredi pa je L. — Zdaj ničesar več ne povem. Ne uganete imena. Jaz ga vem.«
 »P-e, Pe, L-a, la — — Pela,« so nekateri ugibali. V tem se jih je že oglasilo štiri ali pet:
 »Pavla! — Pavla! — Pavla!«
 Cenc je zazijal in debelo pogledal, tako se je začudil. Kar verjeti ni mogel. Zmajal je s svojo razžarjeno glavo in dejal:
 »Morda je Pavlina...«
 »Pavlina ali Pavla, to je vseeno.«
 »Torej Pavlo bo vzel Ravnjak, ciganko?«
 »Pavla ni nikakršna ciganka več,« je zagrmel čevljar, »ampak lepa gospodična.«
 »Hahahaha!«
 »Da bi vzel Ravnjak ciganko, tega ti noben osel ne verjame.«

15

»Mogoče je le. Saj se je presneto brigal za njo.«
 »Kaj se ne bi brigal, če se je namesto njega dala oklati!«

Sem in tja so letele besede in prav glasno je postalo. Sredi hrušča se je nenadoma prikazala Urška s svetilko. Cencu je na mah ugasnil okoli glave rdeči vinski žar in kar prebledel je. Ne! Ne! — si je mislil —, le zdaj ne! Korajža velja! Junak, na plan! Na dan! Ho! — Glavo je vzdignil in rekel z glasom kakor turški sultan:

»Gospa Urška, ali si špijon? Pojdi domov! Kadar se močje zberejo, da se o visoki politiki pomenijo, ni za ženske med njimi prostora. Jaz v domači politiki nimam volilne pravice, ti je pa v državni nimaš. Razumeš?!«

»Ne, Urška mora ostati.«

»Tička, sem pojdi!«

»Sem pojdi! Na, pij!«

»Urška, ali je res, da bo Ravnjak vzel Pavlo, ciganko?«

»Kdo je to rekel?« je zavpila Urška in vsa prebledela.

»Cenc pravi tako, tvoj stari. Pravi, da si Pavlin prstan imela v rokah,« ji je zakrutil pijan glas na uho. Tedaj se je zaletela v Cenca in mu pomolila pesti pod nos:

»Tiii — čenča čenčasta, ti! Ali si moral vse počenčati!«

delavca ubil in zakaj je bilo zagrešeno vse obsodbe vredno krvavo dejanje.

Posledica prehitre vožnje z avtomobilom. Po cesti od Ptuja proti Sv. Juriju ob Ščavnici je drvel te dni tovorni avtomobil. V vasi Oblaki je prignal po cesti proti avtomobilu junca 10letni Franček Žmavc. Deček se je komaj ognil avtomobilu s skokom na travnik, junca pa je avto butnil ob stran. Lastnik živali ima 800 Din škode. — Isti neprevidnež je pozneje zadel v voz, ki je bil s senom naložen, in je povzročil lastniku posestniku Lovr. Špindlerju iz Zagorcev 300 Din škode. Skrajno neprevidni šofer je naznanjen sodišču.

Velika hmeljska tatvina. V Grajski vasi pri Gomilskem je bilo posestniku Ivanu Šlander iz njegove shranbe ukradene večja množina suhega, iz njive pa svežega hmelja. Oškodovani ima že več let umobolno ženo ter je oče peterih malih otrok, zato je ta tatvina najbolj obsojana vredna.

Izpred sodišča.

Obsojen radi tatvine iz zaklenjene omare. 33letni delavec Luka Črešnjik iz Kokavice pri Črni je ukradel iz zaprte omare Valentinu Krofu 40 Din. Črešnjik je bil v Mariboru 3. septembra obsojen na 4 mesece strogega zapore.

Slovenska Krajina.

Sobota. Bliskoma se je 2. septembra raznesla vest, da je v Mariboru v bolnici umrl tuk. javni notar dr. Anton Keder. El je na Pohorju in se je kar onesvestil. V bolnici mu več niso mogli pomagati. Poznalo ga je skoraj vse v naši krajini. Bil je blagega srca in je večkrat pomagal tam, kjer drugi niso hoteli, dasi bi bili skoraj dolžni. Bil je v Soboti pomembna osebnost. Gotovo je iz srca odpustil vsem tistim, ki so ga iz prestižnih ozirov blatili. Bil je v najlepši moški dobi. Naj mu bo Bog milostljiv sodnik, vsem preostalim naše iskreno sožalje!

Sv. Sebastijan. V sredo 2. septembra zjutraj ob pol dveh je imel naš župni upravitelj g. Bejek Janko obisk. Bila je krasna mesečna noč.

»Mojster Smola« je zlezal vase ko kup greha in ni črnil besede. Take še svoje ni videl. — Žena pa je pihala vsa divja:

»To je tvoja državna politika, ti, ti, ti — petelin na gnoju! Saj pravim: drugega vas ni, dedci presneti, sam jezik vas je!«

»Torej je le res?«

»Torej je le res, da sta Ravnjak in Pavla v besedi?«

»Nič ni res. Ničesar nisem rekla. — Čenče, same čenče, kar vam je ta pijanec natvezel.«

Tako hude in jezne Urške še nikoli niso videli.

»Urška, nikar ne bodi tako huda! Rajši sedi; kave ti prinesem,« jo je skušal krčmar pomiriti.

Toda Urški danes ni bilo ne za kavo in ne za žemlje; tik k svojemu je zopet stopila in mu zadržala:

»Pijanec zanikrni! Takoj se mi skidaj domov! Če ne greš, pojdem sama, ampak ne več gor v kočo, temveč kam drugam in ne boš me več videl.«

S temi besedami je mahnila s svetilko in jo odkurila pri vratih. Cenc se je skobacal izza mize in se ponižno opotekel zanjo. Kako sta domov prišla, o tem niti on niti ona nikoli nista kaj povedala.

X.

Hudi časi so se začeli za Ravnjaka. Kar čez noč se je razvedelo po vsej Bistrici, kar so se možje

Vlomilci so hoteli priti skozi okno v župnišče. Najbolj primerna se jim je zdela obednica, v kateri ni nihče prenočeval. Videli so v obednici omaro in najbrž so hoteli to izprazniti, ali pa priti skozi obednico v pisarno in k blagajni, ki je pa skoraj vedno prazna. Od sosedov so prinesli lesene hloče in si delali pot. Močno, debelo, železno mrežo so prelomili, deloma pa izdolbli. Imeli so že luknjo, skozi katero bi človek lahko prišel, pa delali so še večjo, menda za slučaj bega. G. Bejek je dalj časa poslušal delo roparjev in je prvotno mislil, da so mačke. Šele ko je vstal, mu je bilo jasno, da nekdo vlamlja. Odprl je vrata v obednico in videl vlomilce pri oknu. Prenaglil se je in je zavpil, še

ZDRAVO VINO IN MOŠT
z uporabo
KALIUM-META-BISULFITA
ZNAMKE "VINOBRAN"
Navodila in vzorce pošilja brezplačno
tovarnja "ZORKA" D. D. SUBOTICA

preden je nabasal puško. Ustrelil je za njimi, pa že prepozno. Isto noč so poskušali vlomiti tudi v šoli v Moščancih. — Ljudje so razburjeni in ne pričakujejo nič dobrega, če se že vršijo taki vlomi. Kdo bi bili vlomilci, ne vemo. Morda cigani, sumimo pa tudi razne hrvaške pobiralce milodarov. Ob ti priliki povdarjamo, da so ljudje nevoljni, da ne prestando hodijo tu nabiralci iz južnih krajev. Imamo tudi mi reveže in naš človek ne bo nikdar šel niti na Hrvaško, kaj šele v Srbijo prosit podpor, če mu pogori hiša ali kaj drugega. Prosimo oblast, da takim, največkrat sumljivim osebam, ne daje potrebnega dovoljenja.

Srednja Bistrica. Ze dolgo ni bilo na Srednji Bistrici kurjih tatov, sedaj pa skoraj vsak čas komu zmanjkajo kure. Do sedaj so bili osumljeni taki, ki niso mislili na to nepošteno delo.

Kebelj. Preteklo nedeljo dne 30. avgusta so Kebeljcami na ustanovnem občnem zboru Pro-

Dolnja Lendava. V nedeljo 30. avgusta smo imeli pri nas gasilske vaje in sicer: naša, črensovka, gornje- in srednjebistriška četa. Ob napovedani uri se je zbralo mnogo občinstva na kraju vaje, ki je z velikim zanimanjem sledilo vajam in teknam. Vse gasilske čete so se zelo potrudile in vse bi rade bile prve, kar pa je nemogoče.

Radmožanci. Turniški gasilci so imeli v nedeljo dne 30. avgusta župne vaje v Radmožancih. Pokazali so se zelo spretni. Čestitamo!

Turnišče. Šolsko leto se je začelo in naši učitelji so se vrnili zdravi nazaj na svoja mesta. Vsi učitelji so imeli lepe in vesele počitnice, le edino učitelj g. Šunker Ivan ni imel lepih počitnic, ker je bil na orožnih vajah. Toda tudi on se je vrnil zdrav in vesel nazaj na svoje učiteljsko mesto.

Obsojena cigana. Dne 2. septembra sta dajala pred sodniki v Mariboru odgovor ciganska brata šarkezi-Kovač Geza in Albert. Oba sta iz ciganske naselbine v Borecih, znana uzmoviča in klateža. Letos 9. maja sta zagrešila tolovajski napad. Oborožila sta se s karabinko in sta poskušala tatinsko srečo pri raznih kurnikih. Ze bolj pozno na večer sta z orožjem prisilila na cesti med Brezovci in šalamenci Karla Žöksa, da jima je moral dati 250 Din in nekaj blaga, s katerim se je vračal iz trgovine proti domu. Cigana sta bila našemljena in sta govorila napadenemu nerazumljivo ciganščino. Edina sled, katere so se oprijeli orožniki, so bili odtisi ciganskih nog v od dežja razmočenih tleh na kraju napada. Žandarji so napravili odtitke bosih nog v mavec in so začeli v te primerjati noge ciganov iz naselbine v Borecih. Na ta način sta bila izsledena tolovajska bratca, ki sta seve vse tajila. Pozneje so našli še celo del oranega blaga. Geza je bil obsojen na 1 leto in 6 mesecev robije, Adalbert na 3 mesece robije.

svetnega društva manifestirali za katoliško prosvetno idejo. Ze pred štirimi leti se je postavil vogelni kamen za novo prosvetno društvo. Toda v tistih časih, ko je vladala krivica in hinavstvo in ko je tirnil nasilni bajonet, je moralo cvečočo delo zastati, a pogumni početniki prosvete, so bili za svoje kulturno in narodnostno

menili v gostilni. Na Ravnah so si posli novico skrivaj pripovedovali, ujec Miha pa je mlademu kar v lice zabrusil, kako je Cenc pri Blatniku pravil, da bo on, župan, vzel ciganko in da ji je podaril zlat prstan. Ravnjaka je zgrabila jeza, da je bil rdeč ko kuhan rak. Nič ni tajil, rekel pa je, da mu ni mar, kaj taka pijana čenča v krčmi gobezda.

Na Pavlo je bil silno hud. Tega ji ne bo kmalu odpustil, da je skrivnost tako lahkomiščno izdala — pa še celo klepetavi Urški in Cencu, ko je morala vedeti, da jo bosta na veliki zvon obesila. Zdaj naj počaka! Ne bo ga kmalu k nji. Pokazal ji bo, da ga je razžalila.

V srcu pa ji je ostal zvest, čeprav mu je bila ljubezen zagrenjena. Ko ga je nekoliko dni potem sosed vprašal, ali je res, da bo vzel Pavlo, mu je brez ovinkov priznal, da je tako in da si ljudje nimajo zakaj jezike brusiti.

Ampak zdaj šele so začeli! Vse je govorilo o tem, da se Ravnjak pri ciganki ženi. Posebno dekleta so se zgražala, da jim gre tako sramoto delati. Na Osojah je bila prava burja. Lenčka, ki je že mislila, da je Ravnica, je od jeze škripala in tulila, sestre so ji pomagale, Martin pa, Osojnikov najmlajši in edini sin, se je rotil, da bo Ravnjaka pred cerkvijo osramotil.

Tedaj je stari Osojnik zbral vse svoje zadaj v kamri in jih je — čeprav je v njem tudi kar vrelo —

Pred 7 leti je obiskal Manilo potres. Vse iz kamenja pozidane cerkve so se porušile ali pa so bile do nerabnosti poškodovane, medtem ko so iz jekla zgrajene trgovine dobro kljubovale najmočnejšim potresnim sunkom.

Konec slona — rablja.

Bao Dai, mladi in na francoskem vzgojeni vladar vzhodno azijske pokrajine Annam je odpravil med drugim tudi slona-rablja. Poprej so v Annamu zapirali na smrt obsojene v ozko dvorišče skupno s slonom, ki je bil izvežban za krvnika. Žival je smrti zapisanega zagrabila z rilcem, ga vrgla v zrak in na tla padlega je pomandrala. Bao Dai je ta grozen

delovanje preganjani. Toda pretekla nedelja je jasno pokazala in dokazala, da Kebeļčani niso klonili, da se niso dali od zlobe premagati in da vsi enotno stojijo za novim katoliškim Prosvetnim društvom, saj se je v nedeljo popoldne po večernicah zbrala skoro vsa kebeļjska fara; od starih, preizkušenih očancev do razigrane mladine, vsi so polni navdušenja pazljivo poslušali govornike. Zbor je vodil g. A. Flor, ki je s svojo priprosto, a krepko besedo vzbudil razpoloženje in pripravljenost za nadaljnje delo. Najprej je vse navzoče pozdravil g. kaplan Bombek kot zastopnik č. g. arhidiakona konjiškega. Burnih ovacij sta bila posebno deležna g. dr. M. Sevšek in g. C. Žebot iz Maribora. Občni zbor je še pozdravil zastopnik oplotniškega prosvetnega društva g. L. Leskovar, v imenu prihovskega g. Pavlič in g. Čar v imenu slovenjebistriškega. Jedrnate so bile tudi besede g. banskega svetnika šeliha in g. župnika Paniča. Izvoljen je bil odbor z mladim Globovnikom na čelu. Le škoda, da stari Globovnik, ki si je toliko prizadeval za ustanovitev prosvetnega društva, ni učakal tega lepega dneva, ko so se uresničile njegove sanje. — Po zboru je mogočno odmevala fantovska pesem, pomešana s slovenskimi himnami in z navdušenimi živjoklici našim voditeljem, pri čemer so se posebno odlikovali številni prijatelji iz Oplotnice. Razpoloženje je še dvigala prijetna domača godba. — Plug je sedaj nastavljen, da globoko zareže v brazdo slovenske katoliške prosvete, ki bo v svojih vrstah izoblikovala junaške moče in fante borce, ki bodo neomahljivo stali na braniku večnih idej katolicizma. Prosvetno društvo na Kebeļju bo kakor granitna trdnjava, ob kateri se bodo razbili poskusi kakega komunističnega rovarenja na južnem pobočju našega Pohorja. Kebeļčani, sedaj pa na delo, da bo kmalu se dvignil nov prosvetni dom, žarišče in ognjišče vas vseh! Bog živ!

Ljutomer. Prosvetno društvo bo imelo to nedeljo 13. septembra po osmi sv. maši svoj redni jesenski občni zbor, ki pomenja obnem začetek delovanja v novi sezoni. Opozarjamo vse društvene člane, kakor tudi prijatelje, da se občnega zbora gotovo udeležijo. Izvolil se bo tudi novi odbor. Z občnim zborom bo združen sestanek, na katerem bo brat predsednik podal poročilo o vtisih potovanja na olimpijado.

način smrtne kazni sedaj odpravil. Prvotno je nameraval pokončati slona, a se je temu uprlo svečeništvo. Slona-krvnika so spravili v tempel, kjer ga po božjem častijo; medtem ko na smrt obsojene obglavljajo s pomočjo guilotine, katero hočejo zamenjati z električnim stolom po vzgledu Združenih ameriških držav.

Domačini v Novi Gvineji v Avstraliji uporabljajo pajkove mreže za ribljenje. Po gozdih postavijo bambusove palice in čakajo, da jih pajek preplete.

Policijski uradnik v glavnem mestu Avstralije v Sidneyu ima pet otrok, ki so vsi rojeni istega dne ravnoistega meseca in seve v različnih letih.

Stariši, ki dajete denar za šolske potrebščine, opozorite svoje otroke, da kupujejo v Tiskarni sv. Cirila!

Fantovski tabor na Ljubičnem pri Poljčanah. Fantje! Vabimo vas, da pohitite v nedeljo dne 20. septembra k Materi božji na Ljubično pri

Odprta noč in dan so groba vrata.

Dobje pri Planini. O smrt, kako si bridka, kakšne rane sekaš, ko kosiš s svojo neizprosno koso in trgaš vezi med ljudmi, ki so si bili tako dobri in potrebni drug drugemu. To je storila smrt tudi v Dobju, ko je v nedeljo dne 23. avgusta prerezala življenjsko nit mladenke Kristine Vodušek, gospodinje v dobjanskem župnišču. Nismo mogli verjeti, da je res, kar so oznanjali žalostni zvonovi: Kristine ni več! Rajna je bila nad vse skrbna služabnica svojega gospodarja, zvesta dekla Gospodova, vzgledna Marijina družbenica, prijazna gostiteljica vseh številnih potnikov, ki so potrkali na župnijska vrata. Zato pa so tudi v torek dne 25. avgusta hitele od vseh strani množice dobrih župljanov in znancev ter prijateljev k pogrebni sprevedu, katerega so počastili tudi štirje duhovniki; g. planinski župnik Sajovic je rajni Kristini ob odprtem grobu spregovoril ganljivo slovo in marsikatera solzna kapljica je kanila na zemljo, ki je dala zadnje prebivališče dobri in vrli rajnici! Nekdo pogrebcev je rekel pomenljivo: Dobra Kristina je učakala Jezusovo starost, 33 let, naj sedaj pri Jezusu uživa plačilo svojega lepega življenja!

Pišee. Grobovi tulijo! šume in tulijo razpokani kot nenasična žrela, zevajoča v polnočni mrak. Kaj hočete od nas? Imeli smo ljudi, v poljani cvet, imeli smo jih, vrhu gore hrast, imeli smo jih, dali smo jih vam, kaj hočete grobovi še od nas? Grobovi tulijo! In tako so spet zatulili v Vrstovšekovi družini na Piršnbregu šte. 18 in ji ugrabili preblogo mammo Terezijo.

Poljčanah. Tu hočemo strniti naše vrste, zajeti na globoko, prešiniti ves naš pokret z udarnostjo in odločnostjo, ki nam je potrebna. Ob 10. uri bo sv. maša in pridiga, med katero bomo peli pesmi, ki so se pele na evharističnem kongresu. Po sv. maši pa bo pred cerkvijo fantovsko zborovanje, na katerem govorita dva govornika iz Maribora ter zastopniki posameznih župnij.

Tekom treh let že tretjič. Najprej smo položili v naročje matere zemlje hčerko sedanjega gospodarja Vrstovšek Mihaela, nato njegovo ženo in sedaj dobro mamico. Bila je prava krščanska mati. Ni se bala otrok, saj jih je rodila devet, od katerih jih sedem še živi in vsi so preskrbljeni ter zavzemajo ugleden položaj. In njeno največje veselje na stara leta in v bolezni je bilo, da so se dobri otroci zbirali okrog svoje ljube mamice in ji vsak po svojih močeh skušali lajšati težke dneve njene bolezni. Pa je ne bodo pogrešali samo domači, ampak tudi nešteti reveži, ki niso nikdar šli praznih rok od nje. Leta 1918 ji je umrl mož, a ona je ostala vdova, dokler ni preskrbela zadnjega svojih otrok — junaška mati! Toda na stara leta si je želela še spremljevalca na življenjski poti in se je poročila z znanim Lepšina Martinom iz Globokega št. 6, ki je bil tudi vdovec. Danes Lepšina-Vrstovškove mame ni več. 71 pomladi je preživela, 72. jesen ji je pripravila smrtni dan 29. 8. 1936. Počivajte sladko, draga mamica, in Bog Vam bodi obilen plačnik za to življenje; preostalom naše iskreno sožalje! — Dne Dne 30. avgusta pa se je po dolgi in mučni bolezni poslovila od nas zemljica Ana iz Dednje vasi št. 5 v 63. letu starosti. Bodi ji domača zemljica lahka! Naj v miru počivata!

Trgovci, kupujte šolske potrebščine za domače šole pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru ali v Ptuj!

okregal, kaki da so. Naj se ne razburjajo, posebno pred ljudmi naj ne kažejo jeze, naj se delajo, kakor da jim ni nič mar, najmanj pa je treba Ravnjaku vedeti, kako jih je zadelo! Ciganka še dolgo ni Ravnica, je dodal mrko in zamolklo, še je kdo, ki ji bo prekrižal vražje naklepe — toda molčati je treba, in če se kaj zgodi, se je treba izogniti vsakemu sumu, da bi Osojski bili kaj v to zapleteni.

Čeprav jim ni bilo lahko, so očeta vsi poslušali. Edino Franca si ni mogla kaj; morala je Pristovnico, Ravnjakovo sestro na Breznici, s katero sta si bili še iz otroških let dobri, nahujskati proti bratu. Očetu je bilo še po volji, ko se je za nalašč podala na Breznico šteknečo kravo gledat in je kakor slučajno stopila grede še v Pristov. Pristovnici, ki ciganke že od nekdanj ni marala, je kar kri udarila v glavo, tako se je razburila; hotela je takoj s Franco na Bistrico, da bi, kakor je rekla, bratu z mokrimi cunjami ohladila noro glavo. Franca jo je komaj pregovorila, naj še kak dan počaka, da jo prva jeza mine; na noben način pa ne sme bratu povedati, od koga je vse to izvedela.

Pondeljek na vrh je privihrala Pristovnica kakor burja na Ravne. Bila je močna ženska in s svojimi štirimi križi še prav čedna; samo nos je tako zoprno prevzetno vihala. Deklam na Ravnah je komaj za silo odzdravila, ker se ji je zdelo, da vse s Pavlo pod eno odejo tičijo, in je zahrščala skozi poslovsko

hišo v staro čumnato, kjer si je bil Ravnjak uredil svojo pisarnico.

Ravnjak se je ni bogve kaj razveselil, vendar je rekel prijazno:

»O, Bog daj — dober dan! Kako pa, da še ti prideš?«

»To ti bom pri priči povedala,« je odgovorila, primaknila stol in sčla, da je kar zaškripalo.

»Malo jesti ti bom prinesel,« je hotel gospodar vstati.

»Ne. Zaradi tega nisem prišla.«

»Tedaj povej, kaj hočeš!«

»Vprašala bi te rada, ali je res, kar ljudje govorijo. Ali res misliš tisto — tisto — vzeti?«

»To je moja reč, katero vzamem. Jaz te tudi nisem spraševal, ko si se ti možila.«

»To je bilo kaj drugega,« se je razvnela. »Moj je bil pošten, ugleden mož.«

»Tudi moja je pošteno dekle. Nihče ji ne more kaj očitati.«

»Ne, seveda ne — samo to, da se je bogve odkod pritepla in da je ena od tistih, ki ji še nohta ne moreš zaupati. Oče se bojo v grobu obrnili, če si ne boš našel druge kakor to ciganko.«

»Pavla ni več ciganka, temveč pridno krščansko dekle, ki je lahko drugim za vzgled.«

»Haha, lep vzgled! Seveda, kdor je slep ko ti, ta vidi vse drugače kakor navadni ljudje.«

Sv. Anton na Pohorju. V nedeljo dne 30. avgusta je bil slovesno blagoslovljen in otvorjen novi razred tukajšnje narodne šole. Ker za nabavo opreme in za druga pripadajoča dela ni bilo zadostnega denarnega kritja, so požrtvovalni Antončani sami darovali ves razredni inventar, med katerim se zlasti odlikuje moderna stenska tabla, ki jo je poklonil šoli g. Kanop Miha, veleposestnik, šolski in občinski odbornik ter cerkveni ključar pri Sv. Antonu. Tudi sicer so tukajšnji domačini prav okusno uredili prostor za novi razred ter izvršili vsa pripadajoča dela večinoma na lastne stroške. Sploh so Antončani domači šoli zelo naklonjeni in store za dobrobit šolske mladine vse, kar največ morejo. Zato vsem dobrotnikom naše šole iskren Bog plačaj!

Ruše. Spored romarske pobožnosti v nedeljo dne 13. septembra bo: na predvečer v soboto ob 6 romarska pridiga, slovesne litanije in darovanje, nato zunaj cerkve rimska procesija. V nedeljo zjutraj ob pol 5 skupno sv. obhajilo za romarje, ob 5 prva sv. maša; slovesno sv. opravilo ob 6 in 10, vmes pa tihe sv. maše ob pol 8, 8 in 9; ob 3 popoldne slovesne večernice. Opozarjajo se romarji, zlasti iz oddaljenih krajev, da se poslužijo na železnici nedeljskih povratnih kart, s katerimi se peljejo brezplačno nazaj. Mnogi pridejo namreč od daleč peš v Ruše in se peljejo z vlakom samo domov. Vsi ti morajo plačati celo karto samo za eno vožnjo. Ako pa kupijo nedeljsko povratno karto na domači postaji, se lahko peljejo s to karto od doma v Ruše in iz Ruš nazaj. Treba pa je na odhodni postaji izrecno zahtevati nedeljsko povratno karto, ki potem velja od sobote opoldne do ponedeljka opoldne. Seveda se karta v Rušah ne sme oddati. Nedeljske karte se pa dobijo samo na postajah, ki so najmanj 11 km oddaljene od Ruš; ne dobijo se torej na postajah Fala, Bistrica in Limbuš. Popoldne vozijo v Ruše iz Maribora trije vlaki, ob 13.20, 14.28 in 18.48, dopoldne pa dva, ob 4.36 in 5.44. Kot nalašč za romanje!

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Zadnjih občinskih volitev v naši občini smo po pravici ve-

seli: ne-le radi ugodnega izida, ko kažejo številke, da je 71% vpisanih volilcev prišlo volit in izmed teh 70% glasovalo za našo listo, tako da je nasprotna le po veliki dobroti naših članov volilne komisije dobila dva odbornika, ko bi le do enega imela pravico. Še lepše je to, kako se je ta zmaga pripravljala in kako obhajala. Na par shodih so naši ljudje resno pregledali položaj in napravili načrt ter sestavili listo, pa šli na odločno, a mirno in prepričevalno delo; in po zmagi v nedeljo zvečer so vsi trezni, a z navdušenimi vzkliki pozdravili izid volitev ter ga radostno razglasili po vaseh, nato pa šli k počitku. Nasprotniki so parkrat skušali naše shode z divjanjem spremeniti v svoje shode, zadnje nedelje in zadnji teden, posebno pa še zadnjo noč je tekla pijača za volilce; zadnjo noč radi divjega vpitja in groženj v št. Lovrencu in Apačah mnogi niti spati niso mogli. Na dan volitev so pijani nekateri še pred voliščem izzivali nemire, pa so jih naši le s pomilovanjem gledali in se veselili lepih prizorov, ko so naši volilci celi dan prihajali peš, čeprav so jih oni vabili na avto in na voz. Šele izid volitev je streznil nasprotnike, da so se tiho porazgubili in je bila zopet enkrat mirna noč po vseh vaseh. Zavedni in zvesti volilci JRZ, hvala vam vsem za vašo zvestobo in disciplino, ki je rodila tako lep uspeh, ki je pa tudi najlepši izraz zaupanja voditelju našega ljudstva g. dr. Korošču ter hkrati zanj zadoščenje za osramotitve, s katerimi so ga obkladali med nami nasprotniki v svoji zaslepljenosti. Zdaj pa vsi na nadaljno složno delo v blagor občine in države!

Polzela. Dne 15. septembra bo zopet na gori Oljki običajni romarski shod. Za to priliko so povabljeni spovedniki in pridigarji, nekateri že pridejo v soboto dne 12. septembra. Na nedeljo bo že na vse zgodaj spovedovanje in tudi več sv. maš. Prijatelji in znanci priljubljene božje poti, pridite, sv. križ na gori Oljki vas vabi, da se nekoliko oddahnete in duhovno poživite.

Planina pri Sevnici. Prvi september 1936 bo ostal Planincem v trajnem spominu. Del trga pred dr. Levčevem dvoriščem je dobil novo obleko. Okrašeni mlaji, slavolok s pozdravnim napisom in na dvorišču okusno pripravljena tribuna. Po trgu so zavihrale zastave, oglasili so se topiči in zaigrala je godba. Živinorejci iz Planine, Sv. Vida in iz Dobja pa so vodili svoje

krave in telice na ogled k določeni komisiji. Že te zunanosti pričajo, kako ponosni so naši vrli kmetje na svojo živino. Prav je tako! Saj je živinoreja glavni dohodek našega kmeta. Če so cene primerne, ustvarja živinoreja tukajšnjim ljudem pravo blagostanje. Zato razumemo skrb in navdušenje, s katerim je pripravil odbor pod vodstvom dr. Mozerja, našega živinozdravnika, zunanje lice prvemu živinorejskemu prazniku v Planini. — Prignanih je bilo 64 goved sivopšenične barve. Kmalu po 9. uri je začela komisija svoje delo. Tvorili so jo: banski referent, sreski živinozdravnik iz šmarja, g. Gajšek iz Loke, zastopnik Zveze iz št. Jurija ob juž. žel., sreski referent, živinozdravnik iz Kozja in mlekarški kontrolor. Po štiriurnem ocenjevanju so dobili razstavniki živine določene nagrade — znašale so 250, 200, 150, 120 in 80 Din. Vsega skupaj je bilo razdeljenih 5250 Din. Prispevali so: banovina, sreski kmetijski odbor in občinski kmetijski odbor. — Banski referent g. Oblak je v svojem lepem govoru izrazil svoje zadovoljstvo nad dosedanjimi uspehi Planinske živinorejske zadruga, ki obstoja šele dve leti. Opozarjal pa je tudi na obstoječe nedostatke in bodril k bodočemu načrtnemu delu. Planinski voli so sloveli že zdavnaj po Avstriji in Češki, naj bi zasloveli tudi planinske krave in posebno bikeci. Dobre bike moramo sedaj kupovati v inozemstvu, naj bi se naša živinoreja izboljšala v toliko, da bi mi prodajali bike v inozemstvo. Prav planinska okolica ima dane vse naravne pogoje za prvovrstno živino po svoji naravni legi, po izredno dobri krmi, vodi in zraku. — Končanemu delu je sledila prijetna zabava, med katero je bila izrečena marsikatera beseda v zahvalo slavni komisiji, živinorejskemu odboru in v spodbudo našim živinorejcem. Naj bo tudi na tem mestu izrečena zahvala kar vsem, ki so nam pripravili tako prijeten dan. Upamo, da bo rodil v resnici vidne uspehe, da bo raslo število članov in se povečala vsa skrb umni živinoreje. Vse delo pa naj blagoslovi večni Gospodar, kateremu so se naši živinorejci priporočili pri sv. maši, ki je bila v ta namen darovana, predno je začela komisija svoje delo.

Širite „Slov. gospodarja“!

»Tega ne boš tajila, da so bili naši mati pametna in modra žena. Naša mati pa so Pavlo zelo obrajtali. Še zadnji dan so mi naročili, naj jo pozdravim in naj skrbim zanjo.«

»Skrbeti zanjo — da! Ampak vzeti jo — to je druga reč. Gotovo pa bi se bili naša častitljiva mati na vse kriplje branili, da bi za njimi prišla ciganka na Ravne.«

»Morda so si pa to prav želeli, da bi postala Pavla moja žena.«

»Kaj, ali te res ni sram, da o materi tako govoriš?! Če že sam ne veš več, kaj je prav, vsaj staršev v grobu tako ne zasramuj!«

»Ti!« se je razjezil. »Če si le zato prišla, da me kregaš in žališ, lahko kar greš in te ni več treba.«

Pristovnica pa ni utihnila, ampak je jezikala še huje:

»Da, že pojdem — in sram me je, da bi še kdaj prišla domov. Prej pa ti še moram povedati resnico... Le poslušaj, kaj ljudje govorijo!... Sto in sto let je že star naš dom; sto in sto let so bili Ravnjaki župani. Kar svet pomni, se še noben Ravnjak ni drugače oženil kakor s slovensko gruntarsko. Jeseni so te možje za župana izbrali, čeprav si najmlajši med njimi — niso te zaradi tebe, ampak za voljo naše častite rodovine. Ti pa, ki od našega starega poštenja in naše stare časti živiš, si nobene

druge ne znaš poiskati kakor prav to ciganko. Ni čuda, če se ljudje za glave prijemljejo. Še krave se bodo, če bo ciganka za Ravnico.«

Sestrine besede so ga zadele v živo. Zdrzil se je in po kratkem molku dejal:

»Vsi v fari imajo Pavlo radi. Tako, kakor ti, ne govori nihče. Prijazni so ji.«

»Haha, boš videl, ko prideš na oklice... Saj še imena nima... Tiho bodi! Že vem, kaj hočeš reči. Hruplja ji je svoje posodila. Pri tebi bodo gospod povedali ime, stan in bivališče. Pri tvoji puži ne bodo oklicali ne stanu, ne starosti, ne očeta, ne matere, samo Hrupljino ime. Vsi v cerkvi se bodo smejali in norcev ne bo ne konca ne kraja.«

Ravnjaku so mišice na obrazu zatrepetale. Zastrmel je v kot in mrko dejal:

»Ime in stan in odkod — to je postranska reč. Glavno je, kako ima srce in če je značajna.«

»Ha, mar meniš, da so ciganke značajne?«

»Pavla je tisočkrat boljša ko ti,« je zavpil. »Srce ima! Ti ga nimaš. Ti nikdar ne bi bila življenja zame tvegala, tako kot ga je Pavla.«

»Je pač vsiljiva in se vtika povsod, kjer je ne srbi.«

»Tebi bi bilo vseeno, morda bi ti bilo celo prav, ko bi me bil zaklal.«

(Dalje sledi.)

Najnovejše ameriškano nalivno pero

ima poseben merilni aparat, ki oznanja z menjajočimi se številkami, koliko besed je že bilo zapisanih s peresom in koliko jih je še mogoče beležiti, predno bo treba pero znova napolniti s črnilom.

Najmanjši lilijin cvet.

Na razstavi cvetlic v Londonu je bil letos na vpogled cvet takozvane velikonočne lilije, ki ni večji nego novček za 50 par in lonček, v katerem se je lilija razcvetela, je dosegel velikost naprstnika.

V južni Afriki prirejajo dirke z orjaškimi ptiči noji, na katerih jezdijo dečki domačinov.

Lageri (taborišča) smrti v sovjetski Rusiji.

Knjiga pod gornjim naslovom je izšla do zdaj v ruskem, češkem in nemškem jeziku. Spisal jo je Nikolaj Ignatijevič Kisselec-Gromov; mož je po rodu kazak iz Kavkaza, osem let je bil v službi Čeke (čezvračne komisije) na Kavkazu, in štiri leta je služil kot višji uradnik na severu Rusije. Ta mož, ki najboljšo pozna razmere v sovjetski Rusiji, nam opisuje v omenjeni knjigi, iz katere bomo priobčili nekaj člankov, vso grozoto ruskih taborišč za prisilno delo v severni Rusiji. Iz te knjige spoznamo, da velik del Rusije danes živi v najhujšem suženjstvu.

Kje so ta taborišča, označena s kratico SLON, t. j.: Severnije Lageri Osobogo Naznačenija = severna taborišča za posebne namene? Na Soloveckih otokih v Belem morju, na otoku Kond ob izlivu reke Onega, ob finski meji od mesta Petrosavodsk do Severnega ledenega morja, v guberniji Arhangel'sk, v Turkestanu in v Sibiriji. Vsa ta taborišča upravljajo uradniki strahovite Čeke (tajne policije), ki so skoraj vsi židovskega pokolenja.

Vsako taborišče ima posebne oddelke. In vsakemu oddelku je odmerjeno posebno delo. Eni podirajo po zimi les, po leti delajo nove ceste in železnične proge, drugi spravljajo les na ceste, vozove in ladje, tretji sušijo močvirja, četrti lovijo ribe, peti nalagajo razno blago na železnice in ladje, šesti popravljajo ali delajo nova pristanišča, sedmi se oddajajo v službo raznim sovjetskim podjetjem itd.

Zakaj so nastala ta taborišča?

Ko se je v Rusiji končala meščanska vojna, je pobegnilo od tam mnogo vojaštva, uradnikov, meščanov in v obče premožnih ljudi. A mnogo jih je ostalo v Rusiji, ker se niso mogli izseliti. Vse te je sovjetska oblast označila za svoje sovražnike, zato jih je sklenila uničiti. In začelo se je klanje. Klali so navadno ponoči in po kletih. Prve čase so ubogim žrtvam sekali glave s sabljo, pozneje so jih streljali. Poklali so na ta način na stotisoče, morda celo na milijone vojakov, uradnikov, duhovnikov in različnih zasebnikov. Toda ubogih žrtev niso samo klali, tudi mučili so jih in zahtevali, da priznajo svojo krivdo, čeprav so rablji vedeli, da so nedolžne. Ker pa človek nerad prizna svoje slabo dejanje, čeprav je kriv, so čekisti govorili kaznjencem: »To kako bomo zaslišali pod prešo.« »Preš« je bilo več vrst, vsak čekist si je izmislil svoje. Naj tu nekatere navedem:

1. Ubogega ujetnika postavijo v čeber, na katerega teče curek vroče vode, in čekist vprašuje: »Ti, kača, ali priznaš, da si pokončal sto komunistov?«

2. Na ujetnika se okrog vratu priveže močna vrstica, na katero se obesi 4 puđe (64 kg) težka utež. Tako obteženega ter zvezanega postavijo v ozko luknjo, kjer ne more ne sedeti, ne stati in mučijo ga tako dolgo, da prizna, »da je ustrelil sto komunistov.«

3. Ujetnika zapro nagega v temno klet. Tam izpuste iz posebne kletke približno 20 lačnih podgan. Živali napadejo ujetnika in mu trgajo meso s telesa. Ujetnik

kriči, kar more, a vse je zaman. Večkrat se zgodi, da pride ob pamet.

Te »preše« veljajo čekistom kot omikane (civilizirane). So pa tudi take, ki jim veljajo kot neomikane. Ujetnika slečejo in mu dajo v debelo črevo avtomobilno pumpo. In pumpajo zrak v telo, ob enem pa izprašujejo v strašnih mukah se vijočega ujetnika: »No, kača, ali priznaš?« In če je priznal, so ga ustrelili. Če pa ni priznal, so tako dolgo pumpali, da so mu počila čreva. Večinoma so ujetniki vse priznali, da so se le strašnih muk rešili.

Tako je delala Čeka od leta 1918 do leta 1921. Pa tudi še do leta 1923 so sekali čekisti svoje žrtve v kletih Čeke. Potem pa so nastopili drugo pot. Voditelji Čeke so se vprašali: Zakaj morimo protirevolucionarje, ker od tega nimamo nobenega dobička. Zato so sklenili, na severu Rusije napraviti velika ujetniška taborišča, češ, tukaj se bodo bivši oficirji, izobraženci, uradniki, trgovci in vsi škodljivci sovjetov počasi uničevali. Predno pa bodo uničeni, bodo s svojo močjo za sovjetsko oblast opravljali koristno delo. Pri tem delu bo poginilo silno veliko žrtev, a zato bo imela sovjetska oblast pripravljene dosti lesa za izvoz, dobre ceste, prekope itd. Štirinajst let že opravljajo ti novi sužnji prisilno delo za sovjete; kako dolgo bo še to trajalo, je odvisno od volje in vesti vseh tistih, ki za to vedo!

A. K.

Krajevne šolske odbore prosimo, da svoja naročila za šolske potrebščine pošljejo na naslov: Tiskarna sv. Cirila v Mariboru ali v Ptuj.

Peter Rešetar rešetari.

Na sprehodu s kolegom Perotom. Zadnji čas sem dobil njegov novi uradni naslov: g. Pero v civilu. Zato sem ga obiskal in sva šla na sprehod. Bil je malo nahoden, pa se je vedno brisal. Pri tem mu je pa padel robec na tla. Pobral sem ga in hotel shraniti za spomin na najin sprehod. Pa je dejal: »Robca pa ne dam, to je sedaj še edino, kamor smem svoj nos utakniti!«

Moj pes je poginil. Huda nesreča me je zadela! Pes mi je poginil. Ker vem, da sem ga s kranjskimi klobasami futral, ni bilo mogoče, da bi od tega poginil. Zato sem poklical živinozdravnika, da pregleda, kaj je bil vzrok. In je konstatiral, da klobasa ni vzrok, pač pa papir, v katerem je bila klobasa zavita. Pogledal ga je in videl, da je to bila deklaracija JNS za volitve. No, potem ni čuda!

Ubogi Janez Pucelj! Njegovi lastni ljudje ga sedaj tako zdelujejo, kakor da ga res tako dobro poznajo!

Dokaz posmrtnega življenja. Nekateri pravijo, da so v JNS sami brezverci, toda to ni res. Med njimi so tudi taki, ki verujejo v posmrtno življenje, saj so lani dne 5. maja pustili toliko bivših živih, potem mrtvih, med živimi zopet glasovati! Hoteli so doprinesiti dokaz njihovega posmrtnega delovanja!

Udružena opozicija. Pri sestavljanju kandidatnih list za občinske volitve vidimo navadno dve listi (JNS je dosedaj postavila listo le na Raki, v znamenje, da boluje na raku). Ti dve listi sta naša in pa vsi ostali združeni na eni listi. No, ta združena opozicija je prava maneštra! Nekaj je v njej centralističnih čevabčičev, nekaj hrvaške zelene paprike, nekaj koščkov

Za občinske volitve potrebne tiskovine!

Predvsem priporočamo, da vsak, ki se zanima za občinske volitve, posebno pa člani volilnih odborov, naj imajo knjižico, v kateri je zakon o volilnih imenikih, zakon o občinah in uredba o sestavi kandidatnih list. Ta knjižica stane 5 Din.

Za izpisek volilnih imenikov vzemite iste tiskovine, na katere je imenik v občinah sestavljen, ker s tem najlažje iščete ob priliki volitev. Za vsako volišče pripravite poseben imenik za zaupnika in poseben imenik za volilno pisarno.

Tiskovine za kandidatne liste, kakor tudi tiskane izjave, ki jih morajo podpisati kandidati, smo pripravili.

Naročite vse pravočasno, ne šele zadnje dni, posebno važno je glede imenikov in reklamacij. Naročite pa vse tiskovine ob enem, da ne bo treba prevečkrat plačevati poštnih stroškov.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru in Ptuj.

Pucljeve kranjske klobase, malo starega rumelega JNSarskega régrata, na vrh pa malo rdečega zosa iz Rusije. Slovenski želodec pa te maneštre ne prenese. Kramer sicer zelo ponuja to godlo, toda ne gre mu v denar! Občine, kjer bodo ljudje imeli tak želodec, da bodo to maneštro sprejeli, bomo zagradili okrog in okrog, da bodo ločene od ostale zdrave človeške družbe.

Gospodarske liste. Kjer jim manešterska udružena lista ne rata, tam JNSarji skušajo spraviti skupaj za volitve gospodarsko listo, češ, da so volitve le gospodarskega značaja. To ni res, kar bi lahko vsak že iz tega sklepal, ker JNS to trdi. Kar JNS trdi, je ravno nasprotno res! V neki občini pa so le verjeli in so mene poslali, da naj ljudem pojasnim položaj. Obiskal sem oba nosilca obeh gospodarskih list. Pa mi je rekel eden: »Jaz imam na programu, da kupi občina bika plemenjaka.« Drugi mi je pa rekel: »Jaz imam na programu, da kupi občina merjasca plemenjaka.« Jaz pa sem rekel, ko nobena pametna beseda ni nič zalegla: »Torej bo moral volilni predsednik vprašati volilca: »Ali glasuješ za bika ali za merjasca?« In sedaj se je nekaj zgodilo! To je pomagalo! Še tisti večer smo imeli eno skupno listo JRZ in občina bo kupila bika in merjasca na žalost same JNS.

Ptice hitrejša od letala.

Ljudje so postali že prevzetni in so menili, da razvijajo njihova letala že nepri-merno večjo brzino nego na primer ptice. Da temu ni tako in da nekatere ptice še vedno drže rekord na dolgih progah, je moral doživeti neki ameriški letalec, ki je zagledal te dni za sabo jato ameriških deževnikov, nekih močvirnih ptic, ki se je bližala njegovemu letalu. Spravil je aparat do največje brzine. 250 km so se kosalale ptice in človeški stroj, potem pa je ta zaostal. Ameriški deževnik razvija, kakor je pokazal ta poskus, brzino kakšnih 345 km na uro, znano pa je že od poprej, da preleti lahko do 4000 km dolgo progo, ne da bi mu bilo treba »pristati«.

24. september — Slomšekov praznik!

Upamo, da bomo mogli nekoč obhajati 24. september kot Slomšekov praznik. — Upamo, da ga bodo z nami obhajali vsi katoličani sveta, posebno pa še slovanski narodi.

Ze sedaj nam mora ta dan biti kakor praznik! Je to sicer smrtni dan, toda pri Slomšku je njegov smrtni dan dejansko praznični dan! Vsa Slovenija naj ta dan zopet vse svoje misli pa svoje največje hrepenenje zbere pri Slomšku.

Proslava v šolah.

Ministrstvo prosvete je z odlokom z dne 27. junija 1936 o. N. br. 31656 odredilo, da se letos v vseh šolah Slovenije praznuje 24. september kot Slomšekov praznik. Ta odredba pa velja samo za letos. Zato naj se letos v resnici prav vzorno pripravi proslavo v vsaki šoli. Istočasno pa prosimo, da se na teh proslavah povsod sklene, da vse slovenske občine, šole in društva naprosijo prosvetno ministrstvo, da ta dan vpelje kot splošen narodni praznik za vso državo. Tozadevna vloga je že v ministrstvu, treba pa jo je podpreti!

Sporod šolskih proslav je določila delno že banska uprava in sicer takole: Ob krajevno običajni uri se vrši šolska sveta maša. Pri tej sv. maši se moli za beatifikacijo Slomškega.

Ro službi božji se zberejo otroci v šoli,

kjer se naj vrši proslava po programu, ki ga sestavi učiteljski zbor.

Ta dan je pouka prost.

Proslava v društvih.

Ta dan ali vsaj naslednjo nedeljo naj tudi prosvetna društva, posebno tam, kjer letos še niso imela Slomšekove proslave, priredijo slovesnost, da bo vsak vsak kraj Slovenije zopet oživel v spoštovanju do Slomškega in v hrepenenju po njegovem poveljčanju.

Najlepša proslava bo, ako bodo društva pri skupni službi božji z ostalimi verniki opravila molitve za beatifikacijo.

Proslava v cerkvah.

Kjer so poleg šolske službe božje še druge sv. maše, prosimo p. n. gg. duhovnike, da ta dan opravijo molitev za beatifikacijo in da prejšnjo nedeljo povabijo ljudi k sv. maši in k sv. obhajilu v ta namen.

Podpisujte prošnje za beatifikacijo!

Iz raznih krajev še prejemamo dopise, da bi radi podpisali prošnjo za beatifikacijo, ker dosedaj niso imeli prilike. Prosimo zato vse župne urade, ki eventualno nimajo več pol, da nam sporočijo, jih pošljemo takoj. Podpise zbiramo dalje in sedaj prihajajo posebno še iz inozemstva. Posebno na dan 24. septembra se naj zbirajo podpisi!

Veličastna proslava rojstn. dne Nj. Vel. kralja.

Zadnjo soboto zvečer in v nedeljo 5. in 6. t. m. so se vršile po vsej državi in posebej še po večjih mestih veličastne, navdušene in prisrčne proslave rojstnega dne našega mladega kralja.

Posebno prisrčna je bila proslava rojstnega dne na Bledu, kjer biva kralj. Ob pol 12. uri je bila slovesna služba božja v blejski župni cerkvi, katere se je udeležil kralj, kraljica Marija in princa Tomislav in Andrej. Sv. mašo je daroval blejski župnik Zabret. Po službi božji je zaigrala godba državno himno, nakar so se visoki gostje odpeljali v dvorec Suvor, kjer so se vršili razni sprejemi.

Prestolni Belgrad je počastil kraljevi rojstni dan v nedeljo z veliko paradno vojske na prostranem Banjiškem polju, kjer so se zbrale poleg vojaštva nepregledne ljudske množice. Ob 8. uri zjutraj so bili na Banjici zbrani vsi civilni, vojaški in duhovniški dostojanstveniki, diplomatski zbor z vsemi vojaškimi odposlanci ali atašaji iz tujih držav, skupine bivših francoskih bojevnikov s solunske fronte ter častniki in vojaštvo Male zveze. V kraljoži sta bila kraljeva namestnika gg. dr. Stankovič in dr. Perovič, cerkveni dostojanstveniki, med njimi so bili tudi bolgarski pravoslavni škof, predsednik vlade, predsednik narodne skupščine ter predsednik belgrajske občine. Pet minut po prihodu namestnikov dr. Stankoviča in dr. Peroviča se je pripeljal po Avalski cesti Nj. knez namestnik Pavle, ki se je v nedeljo ob 8. uri zjutraj vrnil z Brda pri Kranju. Na železniški postaji so ga poleg članov kraljeve civilne in vojaške hiše sprejela predsednik vlade dr. Stoj-

adinovič in notranji minister dr. Korošec. Po prihodu kneza Pavla na Banjiško polje je pričela parada čet, motorizirane pehote ter avtomobilskih kolon. Parado vojske je zaključilo 92 letal, ki so priletela čisto nizko nad Banjico. Med aeroplani je bilo veliko težkih bombnih letal. Po končani paradi, ki je dokazala red ter izvežbanost naše vojske, je zaigrala vojaška godba pred odhodom kneza namestnika Pavla državno himno in s tem je bila parada zaključena.

Enake proslave, kakor v Belgradu, a v manjšem obsegu so se vršile v Zagrebu, Ljubljani, Mariboru, Celju in tudi po naših drugih mestih, trgih in po župnijah. Rojstni dan našega kralja je bila prava manifestacija ljubezni in vdanosti našega naroda do svojega mladega vladarja, do kraljice, do kneza namestnika in do vsega kraljevega doma. Vdanost kraljevskega domu je naš slovenski narod pokazal v nedeljo 6. septembra z raznimi prireditvami pod okriljem kulturnih, narodno-obrambnih in telesnovzgojnih organizacij.

Mladi kralj Peter II. je poslal poedinem in ustanovam za poslane častitke posebno zahvalo.

Imenovanja v vojski in odlikovanja. Ob priliki rojstnega dne so se izvršile v vojnem ministrstvu nove postavitve. Za vršilca dolžnosti načelnika glavnega generalnega štaba je postavljen divizijski general Milutin Nedič, dosedanji vršilec dolžnosti poveljnika letalstva. Nadalje sta nova oba pomočnika novega načelnika generalnega štaba, postavljeni so trije novi

armadni poveljniki, šest novih divizijskih oficirjev, kakor je to običaj ob rojstnih dnevih vladarjev. Nadalje so bili odlikovani razni ministri in naš ban dr. Natlačen je prejel red sv. Save I. razreda. K odlikovanju mu izreka »Slovenski gospodar« iskreno častitko!

Poslednje vesti.

Politične novice v drugih državah.

Trud papeža Pija XI. za sklenitev in strnitev protiboljševiške fronte. V dobro poučenih političnih krogih zatrjujejo, da bo v kratkem papežev državni tajnik kardinal Paccelli po nalogu sv. očeta odšel na daljše krožno potovanje po Evropi in da se bo pri tej priložnosti ustavil tudi v Berlinu, kjer namerava stopiti v stik z vodilnimi politikami, predvsem pa z državnim kanclerjem Hitlerjem. Žalostna usoda kat. Cerkve v Španiji je tako vplivala na vatikanske kroge, da so se odločili, da zberejo vse sile proti svetovni nevarnosti komunizma. Vatikan bo skušal okrepiti politiko tesnejšega sodelovanja z vsemi protikomunističnimi državami. Vatikan je tudi vsem katoliškim škofom v Evropi dal točna navodila, kako naj v tem boju proti komunizmu sodelujejo.

Poljski škofje so izdali poseben pastirski list s konference v Čenstohovi, v katerem pozivajo narod na sodelovanje v boju proti komunizmu. Vsakega Poljaka dolžnost je, da podpira vlado v obrambnem boju proti komunizmu.

Francoski vojni minister je zahteval na seji vlade 5. septembra tri nove milijarde dinarjev za ojačenje francoske vojske.

Domače novice.

Študijska knjižnica v Mariboru. Z 9. septembrom uvedemo zopet običajne uradne ure. Čitalnica bo odprta vsak dan od 15. do 18. ure, v istem času bomo izposojali tudi knjige.

Naval na mariborske srednje šole. Vpisovanje na srednje šole v Mariboru je zaključeno. Vpisanih je 2318 dijakov. Največ učencev bo imela realna gimnazija in iscer 1218. Od teh je 743 fantov in 538 deklet. Na klasični gimnaziji je 763 dijakov in sicer 616 fantov in 177 deklet. Trgovska akademija ima 183 dijakov. Na učiteljskišči imajo zopet letos tri razrede z 91 dijadi.

Skrajna podivjanost roparskih napadalcev. Pred tovarno Doctor in drug na Ruški cesti v Mariboru so našli v noči okrvavljeno 36letno Marico Flego, delavko v Hutterjevi tovarni v Melju. Izpovedala je: Odpravila se je 5. septembra krog polnoči iz Studencev proti Mariboru. Sledilo ji je več moških. Ko je zavila na dravsko brv, je eden od neznancev stopil pred njo in ji je iztrgal košarico, v kateri je imela 21 D ter pobegnil. Drug surovež jo je udaril z bok-sarjem v bok in ji prerezal z nožem roko do kosti. Po opravljenem ropu in napadu so se ponočne surovine razbežale.

Sreča v nesreči. V Košakih pri Mariboru je v noči stopil na železniški prelaz 22letni delavec Mirko Novak v trenutku, ko je pribrel vlak. Lokomotiva ga je zagrabila, ga vlekla seboj nekaj časa in ga odvrгла v jarek ob tiru. S hudimi poškodbami so ga oddali v mariborsko bolnico.

Krog krvavega zločina v gozdu v Rušah. — Spredaj poročamo, da so našli v gozdiču Dobrova pri Rušah ubitega delavca Ignaca Vrblijača. Sodno raztelesenje je ugotovilo, da je bil udarjen z ušesom sekire ali s kolom in je na-

stopila smrt dobre pol ure po napadu. Orožniki so zaprli dve osebi pod sumom krivde.

Občinske volitve za novo ustanovljene občine Polensak, št. Janž na Dravskem polju in Slovenja vas bodo 11. oktobra.

90letnico je praznoval v Brezjah pri Dobju posestnik Florjan Romih. Pred 30 leti mu je umrla žena, s katero je imel devet otrok. Živijo še samo tri hčerke. Stari Romih je še tako čil, da čita časopis brez naočnikov in še celo kosi.

Ziat zakonski jubilej sta dočkala v Podgorju pri Slovenjgradcu 80letni Ivan Jevšnik, bivši posestnik in njegova 77letna žena Marija. Imela sta osem otrok, od katerih živita le dva. Zlati ženin je še tako pri močeh, da pomaga sinu pri gospodarstvu in hodi vlako nedeljo dve uri daleč v cerkev. Zadovoljnima jubilentoma naše čestitke!

Pri podstju mu zlomilo hrbtenico. V Bukovici pri Ribnici na Kranjskem kopljejo pesek za zidanje novih vojašnic. Plaz peska je podsul 23letnega Antona Zobca iz Dan tako nesrečno, da so ga prepeljali v ljubljansko bolnico z polomljeno hrbtenico in je njegovo stanje obupno.

21 let prebil v ruskem ujetništvu. Po 21 letih se je vrnil iz ruskega ujetništva v Taškentu Jakob Stupar, doma iz občine Homec na Gorenjskem. Ujet je bil kot ranjenec v bojih ob Dnjestru leta 1915. Pripeljal je seboj ženo s tremi otroci.

Razne nesreče. Vrat si je nalomil in si je pretresel možgane 57letni krčmar in posestnik Josip Borštnik, ko se je vračal domov v Videm pri Litiji in ga je podrl s kolesom neki Franc Jančar iz Gmajne. — Pod konje je padel dveletni posestnikov sinček Ivan Stele iz Podgore pri Starem trgu. Ima hude poškodbe po glavi in nogah. — Lobanja je počila vsled trčenja s kolesom ob blatnik avtomobila gostilničarju Nikolaju Kršiču iz Lok pri Trbovljah. — 31letna dničarica Ivana Kalan iz Tlake v občini Šmarje je kuhala pičo za svinje. Pri tem opravilu jo je napadla božjast in se je reva opekla po levi strani života.

Jesenski ljubljanski velesejem ima že prve dni velike uspehe in izredno dober obisk, saj privlači razstava »Za naš les« goste iz Slovenije in tudi iz drugih banovin naše države, a za njo se zanimajo tudi inozemci. Popoln uspeh ima tudi razstava »Sodoben vrt«, ki privlači s prekrasnimi, moderno urejenimi vrtovi, zlasti

pa tudi z razstavami raznovrstnega cvetja. Vse občudovanje je vzbujala krasotna razstava vrtnic, ki jo je pa že zamenjala razstava begonij. Na vrtovih so posebno bogato zastopane zimzelene rastline in druge redkosti iz vseh delov sveta za skalnjake, prav tako pa tudi za okras stanovanj. Splošne pohvale so deležni tudi izdelki s sadjem, zelenjavo in vsem drugim, kar zanima prijatelje vrtov in sadjarstva. Vsak obiskovalec, zlasti pa mladina, si pa rada in z veseljem ogleduje »Živalski park« z vsem živalstvom naših gozdov. Tudi razstava pohaštva je spet prvovrstna in je še posebej izpopolnjena z razstavo domačih preprog. Tudi vsi drugi izdelki velesajma so prebogati raznih industrijskih in obrtnih izdelkov, z v resnici serijoznim, velemestnim programom pa skrbi za razvedrilo varijeté, kjer žanjejo bučne aplavze svetovno slavne filmske zvezdnice »Singing Babies« s svojim očarljivim petjem v 12 jezikih in najboljši artisti. Popusti na železnicah in paroprodih.

Dom duhovnih vaj pri Sv. Jožefu nad Celjem. Tečaj za žene ob od sobote 26. septembra do 30. septembra. Tečaj je namenjen za žene iz Trbovelj, prigrasijo se pa lahko tudi še druge. — Za dekleta od sobote 10. do 14. oktobra.

Prijatelji ljudskega petja. Pred kratkim je izdala Družba sv. Mohorja Slovensko pesmarico za ljudsko petje. V knjigi je zbrano besedelo čez 300 naših narodnih in umetnih pesmi, ki so se med našim ljudstvom razširile. Broširan izvod stane za člane Mohorjeve družbe samo 15 Din. Prospekt o pesmarici pošilja na zahtevo vsakomur brezplačno Družba sv. Mohorja v Celju. 1107

Ciganski zločini.

Pojasnen vlom v trgovino.

V noči od 26. na 27. avgusta je bila v Štrihovcu pri št. Ilju v Slov. goricah izropana trgovina trgovca g. Šefa. Vlomilce so izsledili orožniki med cigani v Prekmurju, katere so zaprli in je okradeni šef dobil odpeljano blago po večini nazaj. Aretirani cigani so pod težo dokazov priznali vlom v Štrihovcu in so izpovedali, da so se domenili glede vloma pri Šefu že 23. avgusta. Na delo se je podalo v celem 9 ciganov. Vlom je bil izvršen v zgoraj omenjeni noči na ta način, da so cigani polomili ključavnice na vratih. Štirje so stražili, ostali pa so odnašali razno blago iz trgovine. Ko je bila trgovina izpraznjena, so ukradeno blago zanesli v Jarenino in skrili na nekem kozolcu. Naslednjo noč so odnesli plen do Vurberga, kjer so se skrili čez dan v gozdu, prihodnjo

noč so odveklili tovor do Jablance. Tamkaj so ukradli kmetu konja in so odpeljali blago proti domu. Konja in voz so pustili v Hrastju, s plenom pa so zginili preko Mure. Orožniška preiskava v ciganskih naselbinah v Vančevi vasi in Borecih je odkrila na dvorišču cigana šandora Baranje z zemljo pokrito jamo, v kateri je bilo precej zavojev manufakturnega blaga. V hiši omenjenega cigana so našli pod omaro v zemljo zakopan zaboj blaga. Pri šefu pokradene predmete so žandarji odkrili zakopane v hišah ciganov Jožefa Baranje, Franca in Jožefa Horvat. Vsi glavni krivci so sedaj na varnem.

Cigani med seboj.

Iz Ljublanice pri Ljubljani so potegnili tiganana, ki je imel na glavi pet ubodljajev ter prebito lobanjo. Ubiti in v vodo vrženi se je preživljal s citranjem po krčmah. Ni dvoma, da je ubijalec cigan in so enega osumljenca že tudi aretirali. Pred zločinom je umorjeni v družbi dveh ciganskih tovarišev popil v gostilni Ivana Bricelj, kjer so spili 7 litrov vina. Ubiti je v krčmi zastavil citre, ker je imel premalo denarja, da bi bil plačal svoj delež na cehi.

Prireditve.

Šmartno v Rožni dolini. Tukajšnja podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva ponovi v nedeljo dne 13. septembra, ob treh popoldne v tukajšnji narodni šoli ljudsko igro s petjem in godbo v štirih dejanjih »Črna žena«. Ta igra se ponovi na splošno željo občinstva. Čisti dohodek je namenjen dograditvi podružnične sadne sušilnice, zato se vabi k obilni udeležbi od blizu in daleč.

Dopisi.

Fram. Vesel dan je bil 31. avgust za našo župnijo. G. kanonik Jernej Frangež, zlatomašnik in župnik pri Sv. Marjeti ob Pesnici, je namreč prišel v svoj rojstni kraj, da zopet obišče svoje sorodnike in daruje sv. mašo, kjer je pred 50 leti prvič topil pred oltar Gospodov. A ne sam, z njim so bili njegov dekan monsig. Umek, dekan Sagaj in g. župnik Gartner, pripeljal se je tudi pevski zbor, ki je pod vodstvom organista g. Rakuše pel pri slovesni sv. maši in nas tudi izven cerkve razveselil z ubranim petjem. Fram je ves v zastavah slovesno sprejel svojega častitega rojaka, pri cerkvi sta dva slavoloka pozdravljala zlatomašnika, izmed številno zbranih faranov sta mu častitela domači župnik in upravitelj šole, nečakinja pa je v imenu sorodnikov in cele župnije s šopkom razveselila preljubega g. strica, ki je v svojih častljivih letih še vedno zdrav in krepak. Prehitro so po cerkvenem opravilu minule vesele ure in gospod kanonik je moral z družbo, v kateri so bili poleg uglednih oseb Sv. Marjete tudi upravnik pošte in predsednik občine, zopet zapustiti rojstni kraj in drage sorodnike, ki so ta dan zanj darovali sv. obhajilo in bodo še v naprej prosili Boga, da jim ga ohrani še mnogo let.

Ljutomer. V Noršincih pri Ljutomeru je pretekli teden po kratki bolezni umrl posestnik Janez Zemljič, znan in spoštovan zlasti med lovci. Imel je srečo, da se je kljub kratki bolezni na smrt lepo pripravil. To naj bo v tolažbo preostali ženi! — V Radomerščaku pri Ljutomeru pa se je preteklo soboto zgodila nesreča, ki je zahtevala življenje mladega, komaj 26 let starega delavca Maksa Šefa, najemnika pri g. Pihlarju v Radomerju. Štirje delavci so kopalni šoder. Baš ko se je pokojni Maks šef pripognil, se je nad njim utrgal plaz kamenitega šodra, ki ga je podrl in mu zmečkal glavo, da je revež ostal na mestu mrtev. Nesreča ga je

M. Nelken, socijalistična poslanka v francoski zbornici, navdušuje za boj španske komuniste.

zadela ravno na njegov rojstni dan. Zapušča ženo, s katero je bil komaj drugo leto poročen. Naj mu bo Bog milostljiv!

Sv. Jedert nad Laškim. V nedeljo 20. sept., ob 10. uri dopoldne, bo v Gornji Rečici blagoslovitev temeljnika nove cerkve sv. Antona, Slomšekovega krstnega zavetnika. Domačini in drugi častilci našega velikega apostola, iskreno vabljeni! Od postaje Laško je dobra ura hoda. Tudi s kolesi, vozni in avtobusi je možno dospeti do stavbišča. Blagoslovitev bo združena s sv. mašo in darovanjem za novo svetišče.

Veliki ljudski shod JRZ v Gornji Lendavi v Prekmurju.

Krajevna organizacija JRZ v Gornji Lendavi priredi

za Goričko v nedeljo 27. septembra veliki ljudski shod stranke g. dr. Korošca.

Shod se bo vršil ob 11. uri, po pozni sv. maši in sicer na prostem pred cerkvijo. Kot slavnostni govorniki na tem goričkem shodu nastopijo: minister v pokoju g. Ivan Vesenjāk, tajnik JRZ g. Marko Kranjc in še več drugih domačih prekmurskih govornikov. Namen tega shoda bo: 1. Da se seznanimo z istinskim političnim položajem v državi. 2. Da se pogovorimo, kako zboljšati naše goričko in sploh prekmursko gospodarsko in finančno stanje. 3. Da se dobro pripravimo na predstoječe občinske volitve v Gornji Lendavi in sploh na Goričkem.

Ne dajmo se več zapeljati od raznih tujih in plačanih agitatorjev in komunističnih, JNSarskih in tudi Mačkovih agentov, katerih niti dr. Maček ne pozna, niti jih priznava.

Vsi pa, ki želite nazaj one boljše čase pod prejšnjo vlado g. dr. Korošca, pridite, da pokažemo svojo zvestobo in vernost do našega edinega slovenskega in prekmurskega borca ter branitelja naših kmečkih pravic dr. Korošca!

Ali ima človek občutek za čas?

Takšnega okrutnega poskusa seveda še niso napravili, da bi človeka dali v ječo, da bi ga preizkušali, ali občuti časovno mero ali ne. Bržkone bi pa v takem slučaju dognali, da največ ljudi malokdaj pravilno določijo dolžino časa, da ne zna občutiti pravilne časovne mere. Tako se človek 400krat bolj zmoti ko ura in milijonkrat bolj pogrši kot kronometer — najnatančnejša ura. So pa tudi ljudje, ki imajo prav poseben občutek za čas. Zlasti ponoči se ljudje zavedajo ure bolj ko po dnevi. Saj je znano, da se nekateri ljudje lahko zbudijo, kadar hočejo ali kadar si zvečer določijo, da se bodo jutraj zbudili. Odkod in kako imajo ljudje to lastnost, pa znanost navzlic preiskavam le še ni zamogla dognati.

Metulj — rekorder.

Neki angleški naravoslovec v Kairu v zgornjem Egiptu je ujel okoli 1000 metuljev, jih okremil z barvnim obročkom in jih spustil. Hotel je na ta način zvedeti, kako daleč lahko letijo metulji. Poročajo iz Kapetowna v čisto južni Afriki, da je tam neki učenec ujel enega teh obročkanih metuljev in ga izročil raziskovalcu v Kairu. Ta metulj je živ dokaz, da morejo žuželke pod ugodnimi pogoji opraviti prave rekordne polete, ki jih vodijo preko vse afrikse celine.

Človek in njegova veličina.

Kako rad se človek postavlja s svojo lepoto, s svojo močjo, s športnimi uspehi itd. In vendar je zanimivo, kako malo on sam pozna svojo zaslužjenost naravi in njenim silam. Popotnik, ki napravi 5 ur hoda, prekoraci 25 km ali 25.000 metrov. V tem kratkem času petih ur, ko koraci s 75 cm dolgo razdaljo, prestavi svoje noge 33.000krat, ali vsako nogo posebej prestavi naprej najmanj 16.500krat. Pomislimo, kaj pomeni to število in energija, ki jo pri tem uporabi.

Vsedimo se udobno na stol ter poskusimo z nogami enakomerno kot pri hoji nihati. Pri dvestotnem zamahu, če ne že prej, bomo imeli dovolj. Po petminutem korakanju v zraku se bodo noge oglašale. A pri 16.500 korakih pešhoje naravnost naprej ali tudi malo vkreber, bomo končno rekli: »Sijajen izlet!«

Tudi na Mount Everest bi radi pogledali. No, nekaj nad 6000 m ali 6 km. Kar položimo teh 6 km v ravnino in jih prehodimo v eni dobri uri. Z malim spreedom zjutraj, četrte ure daleč na delo, v pisarno ali na vrt, bi prišli, ako bi plezali po navpični lestvi navzgor, v prav lepo višičino 1000 m. Če pa bi šli kar 3 km, to je dobre pol ure, do pisarne, in postavili to razdaljo navpično navzgor, bi se znašli na vrhu 3000 m visoke gore, kar bi bilo vsekakor nevarno, da bi se prav temeljito prehladili v svoji poletni srjaci. Važno je tedaj tako pri posamezniku, kakor tudi pri človeštvu, ali hodi normalno ravno pot, ali pa kolovrati namesto naprej, enkrat navzgor, drugič navzdol, in se zlasti pri političnih ženijih vedno pokaže, da so pozabili na naravne zakone in svojo majčkenost.

MALA OZNANILA

SLUŽBE:

Sprejme se kovaški vajenec od poštenih staršev. Bračič Franc, kovaški mojster v Reki, p. Hoče. 1101

Lepo blago po 5—6 Din se že dobi v TRPINOVEM BAZARJU V MARIBORU, Vetrinjska 15. 868

Uporabljajte

šolski

ker je zelo dober in poceni!

Za prihajajočo sezono priporoča vseh vrst 1099

nogavice

po najnižji ceni. Tov. zaloga nogavic »HIF« MARIBOR, Aleksandrova 24

Dobro izvežbani viničar z 4—5 delavnimi ljudmi se sprejme s 1. novembrom 1936 na 2½ oralna vinograda. Vpraša se v gostilni Zohar, Tržaška cesta, Pobrežje pri Mariboru. 1102

Fant z dežele, priden, trezen, nekadilec, pošten, vojaščine prost, želi priti v službo h konjem. Naslov v upravi lista. 1097

Veščega viničarja z 4—5 delavnimi močmi išče dr. Marcius, Sv. Peter, Vodole 28. Istotam več polovnjakov vina in sadjevca na prodaj. 1098

Rabim voznika s parom konj za planino. Hrana in cela oskrba v hiši. Zglasiti se je pri: Nаметnik, Jelovec pri Mariboru. 1104

Sprejemem mladega fanta 18—19 let k nemu konju in za drugo domače delo. Feiertag Anton, Maribor, Betnavska 43. 1105

Pridnega in poštenega majerja sprejme takoj ali pozneje Vošnjak, Ptuj. 1110

Majerja z 5—6 delavnimi člani, izvežbane živinoreje in molžnje, z dobrimi priporočili, sprejememo s 1. novembrom 1936. — Uprava veleposestva Ornig Ida dediči, št. Janž na Dravskem polju. 1079

Hlapca h konjem in volom, oženjenega (mora imeti dva moška člana), sprejememo s 1. novembrom 1936. — Uprava veleposestva Ornig Ida dediči, št. Janž na Dravskem polju. 1080

Hlapca h konjem, oženjenega, več dela s kmetijskimi stroji, sprejememo. Naslov v upravi lista. 1081

Sodarske pomočnice sprejme pri prosti hrani, stanovanju in perilu Fran Repič, sodar, Ljubljana, Kolezijska ulica 18. Nastop takoj. 1094

LOKALI IN STANOVANJA:

Kovačija v sredini mesta, popolnoma opremljena, z dobrimi starimi strankami, se ugodno odda. Vprašaj pri kovaškem mojstru Josipu Pečar, Maribor, Taborska 8, ali: Melje, Kacijanerjeva ulica 22, II. (za meljsko vojašnico). 1050

POSESTVA:

Okrajna hranilnica v Kozjem prodaja dobro vpejlano gostilno v sredini trga Kozje s poslopji, kegličem in cirka 5 oralov zemlje. Cena je 165.000 Din. Plačilni pogoji ugodni. Kupnina se lahko poravna tudi s knjižicami Okrajne hranilnice in Celjske mestne hranilnice. Pojasnila daje: Okrajna hranilnica v Kozjem. Ponudbe do 1. oktobra. 1109

RAZNO:

Pozor, gg. župniki! Kupim knjigo »Das Bistum und die Diözese Lavant«, VIII. Teil: Das Dekanat Neukirchen, von Ignaz Orožen, Domprobst, iz leta 1893. Ponudbe na: Makso Samec, Maribor, Zrinjski trg 7. 1111

Ročni tkalski stroj na prodaj. Vpraša se: Gočova 65, Sv. Lenart v Slov. gor. 1113

Kupujemo hranilne vloge proti gotovini. Ponudbe na: Ptuj, poštni predal 5. 1112

Pohišstvo, tapetniške izdelke, posteljina, linolej, preproge, tkanine za pohišstva in zavese, odeje, žične vložke dobavlja najceneje Novak v Mariboru, tel. 2905, Vetrinjska 7, Koroška 8. Tapetnikom dobavljam ves pribor po en-gros cenah. 1064

Hranilne knjižice vseh posojilnic in bank kupimo. Gotovina takoj. Bančno kom. zavod, Maribor, Aleksandrova cesta 40. Za odgovor 3 D v znamkah. 882

Plačujem odpadke železa, baker, medenino, svinec, litino, stroje, cevi, vse uporabljivo železo po najvišji cenl. Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ulica 14. 997

Sanatorij v Mariboru, Gosposka ul. 49

telefon 23—58.

Najmodernejše urejen za operacije. Oskrba I. razreda 120 Din, II. razreda 80 Din dnevno. Enotna cena za operacijo (slepiča, golše, kile) in oskrbo 10 dni 2500 Din, uradniki 2200 Din. Hranilne knjižice se vzamejo v račun. — Vodja specialist za kirurgijo dr. Černič. 51

Izredne letne vročine.

Vremenoslovci napovedujejo, da bomo dobili septembra izredno vročino. Vročinski val, katerega pa pri nas še ne občutimo, je že na potu preko osrednje Evrope. Naj bo vremenoslovska napoved istinita ali ne, zanimala bo pa čitatelje zgodovinska ugotovitev, da imamo prvo zanesljivo poročilo o izredni vročini iz leta 993. Tedaj je izredna vročina požgala gozdove po srednji Evropi. V Schwarzwald, kjer izvira Donava, je v vročini izbruhnil gozdni požar, ki je uničil celo pokrajino izvira Donave. Tudi leto 1000 je prineslo nad Evropo nesrečo vročine. V današnji Franciji so se tedaj posušile vse reke. Ribe so poginile na dnu in strahovit smrad je okuževal cele milje na daleč nižave dežele. L. 1153 je bilo zopet tako vroče, da je zahtevala vročina nešteto smrtnih človeških žrtev. Vročinska kronika poroča, da so to leto kmetje ob nemški reki Ren kuhali kokošja jajca v od solca razbeljenem pesku. Izredno sušo in vročino je prineslo leto 1303. Tistega leta so lahko suhih nog prekoračili Donavo pri Regensburgu, kjer je ob navadnem stanju najbolj globoka ter deroča. Leto vročinskih nesreč je bilo 1715. To poletje ni padlo kaplje dežja na Francoskem od marca do oktobra.

Farma za gliste.

Znane so farme za refo kokoši, nojev, celo krokodilov, levov in strupenih kač, a nekaj povsem novega in res nenavadnega je farma za gliste. To farmo vzdržuje v bližini ameriškega mesta Los Angeles v Kaliforniji Uršula Detrick. Gre za refo posebnih glist, ki služijo ribičem kot vaba za ribe. Kadar se začne v Kaliforniji sezona za postrvi, ima farmarka polne roke dela z razpošiljanjem ter prodajo glist. Z glistasto trgovino vzdržuje premetena ženska prav dobro vso družino.

Petančič Davorin:

Svete gore.

Povest.

Skočil je k njej in jo ogovoril:

»He, Mara. Kaj si res ti?«

Zakaj pa ne bi smela biti!« ga je izzvala.

»Sem slišal, da si prišla, pa nisem mogel verjeti, Tončka pa je pravila, da si, pa da si. Pa je res po njenem. Oh, kako si bela! Kot z mlekom umita. Škoda tvojih lic in rok, da se bodo zopet našulile.« Ni mislil nič hudega.

»Postavila se mu je pred nos in ga ošinila, da je obledel:

»Me dražiš!?«

Ni mogel misliti na to, kaj je rekla, le oči njene so ga prevzele.

»Ali ni ona pevka imela takih oči?«

»Kaj me gledaš kot tele nova vrata, saj nisem iz zlata!«

Zavedala se je svoje moči.

»Mara, ne zameri, le zdi se mi, da tvoje oči niso one kot prej.« Bal se je, da ga bo zavrnila.

»Zdaj ti pa že moje oči niso po volji. Ali sem kaj vprašala?«

Ni vedel, kaj bi rekel. Obotavljal se je dolgo, da je naravnost vprašal, pa še potem je izjecal:

»Ti, ali nisi oni večer ti pela, ko so bili tisti ongavi tu?«

»Bež ga no! Pavle, ti imaš glavico. Za župnika bi bil. Vidiš, kar ni in veš, kar ni bilo in ne bo. Da bi Mara z Gor s cigani po svetu lalala?«

Ni upal vnovič reči, da ne bi še hujše udarila po njem. Njenih oči ni mogel pozabiti.

»Ali niso tistokrat na meni obstale?« In mu je bilo sladko ob tej misli.

Mara si je pod kletjo naložila polno naročje polen in šla po stopnicah proti hiši.

Iz kleti je udarilo:

»Odpri! Odpri!«

»No, kdo je pa tu?« se je radovedna obrnila h kljuki.

»Odpri! Odpri!«

»Kdo si?«

Umolknilo je. Prepoznal je njen glas.

Ko ni dobila odgovora, je šla vstran.

»Lenčka, kdo je pa v kleti?«

»Nevem. Menda zdaj nihče!«

»Pa je nekdo klical.«

Niso mogle ničesar dognati. Povprašala je Miho in nič ni vedel.

»Pa kje je ključ?«

Tudi nista vedela zanj ne Lenčka, ne Miha, gospodar.

Lojz se je vrnil kesno.

»Ali veš ti, kdo je v kleti.«

Prišel se je za glavo.

»Joj tri dni že nisem bil spodaj, da le ne bi umrl.«

»Kdo?« je imelo Maro.

Naredil se je, kakor da mora iti, samo da se je izvil njenemu vprašanju.

»Mora mi povedati!« se je zagotavljala, ko je nosila večerjo na mizo. Pobarala je pred vsemi.

»Oh, saj res! Straši! Oče so. Miha, za mašo si dal?« Sram ga je bilo:

»Sem. Za celo leto.«

Vsi so se čudili Mihi, da je res dat.

Lojz se je prestrašil:

30

»No, zdaj me bo pa ujela in pred vsemi!« Ustrelil je z očmi Maro, da bi morala razumeti, naj molči. Pa ni, kakor za nalašč ni.

»Kdo je, ti Lojz, veš! Povej, da ne bomo okoli hodili!«

Lojze zajema in noče ust odpreti.

»Človek ni, bi že umrl, če bi bil. Kdaj je že bilo to, ko sem jaz slišala klicanje!« goni Pepa svojo.

Lenčki se je posvetilo:

»Lojze, kam si pa nosil vsak dan kruh in vodo?« Naredil je neumen obraz in lagal kakor za stavo:

»Kje? Kaj?«

Lenčka se dvigne:

»Kje je majolka z rožcami?« Jo išče z očmi in pretika po kuhinji.

»Ni je, pa je ni!«

Lojza so ujeli.

»Povej, zdaj! Saj ti na obrazu berem, da skrivaš.«

Lojzu ni prijetno, pa mora ziniti:

»Laha sem zaprl!«

»O!« se čudijo vsi in iščejo za besedo.

»Kdaj si ga?« hoče vedeti Mara.

»Takrat, ko je v gnojnico padel.«

Vsi premišljajo. Pretreslo jih je. Pepa je celo vesela:

»Prav si naredil, Lojze!«

Zopet molčijo.

»Saj ni res! Ni bilo prav, še hujše bi ga bil moral,« meni Miha.

»Motite se: Odpustiti bi mu morali!« zine Mara in Lenčka ji prikima.

»E, ste čudni. Ali ni mar zaslužil, da ima malo pokore,« žene Pepa svojo.

Lojz pove in se toži proti njim, da je slab:

»Ubil bi ga bil celo, da ni Janez moje jeze zastavil. Zopet ponove vsi:

»Janez!«

Lenčka zadiha. Miha zasope.

»Janez!«

Drugi dan sta Mara in Lojze obiskala Laha.

»Oštel ga bom in izpustil!«

V Mari tudi kipi, da bi se maščevala, a se kroti v sebi in išče izraza, kako bi ga odpustila.

Odpri. Na slami leži, bled in suh, neobrit in nepočesan.

»Gospod, dobro jutro!« Mara se je premagala in dejala mirno, brez bodice.

Pogled njegov se zabode vanjo, kakor da bi jo hotel predreti. Krikne in klecne na kolena, ki se treseta.

»Mara odpusti!« se mu izvije iz globine. Bil je kes ali strah, ki mu je narekoval prošnjo za odpuščanje. Mara ni preiskovala. Lojze je tiščah glavo k zidu in ni hotel pogledati Laha, da mu ne bi kri zavrela in bi udaril.

Ko si je jetnik opomogel od težke bolečine, je vprašal Maro ponižno, z glasom, ki je padal v žalosti.

»Kdo te je rešil?«

»Marija svetogorska. Morda bo tudi vas. Vsi bomo molili za ta namen. Sami pa tudi sebe ne pozabite!«

Jokal je kleče in ni mogel vstati. Mara mu je pomogla.

»Pojdite zdaj, malo vas pospremim.«

Šla je z njim do velike ceste, ki je vodila v svet...

»Na Marijo mislite včasih!«

Pokleknil je, da bi še prosil odpuščanja, a ona ga je ostavila naglo.

Lojze je padal v sebi:

»Kako je Mara dobra, kakor svetnica. Ko mi vsi je boljša. Še Pepa je ne doseže, ki je vedno v cerkvi in pri oltarju.

Zvečer so molili za Laha in njegovo pot.

Miha je tedaj dočutil veličino Marine duše...

(Dalje sledi.)

MILIJONSKI DOBITEK

je zadela pri glavni kolekturi drž. razredne loterije

Bančna poslovalnica BEZJAK

1101 Maribor, Gosposka ulica št. 25

kupljena srečka št. 59971 dne 31. 8. 1936
Nove srečke dospele, oskrbite si jih čimpreje.Cela srečka Din 200.—
polovična Din 100.—
četrtinska Din 50.—**Brez srečke
ni dobitka!****Mošt**

1035

od grozdja, kakor vse sadne soke lahko trajno
pripavite za uporabo skozi celo leto**BREZ VSAKIH APARATOV****BREZ STROKOVNE PRIPRAVE****BREZ IZGUBE ČASA**s pomočjo **NIPAKOMBINA A/II.**Odlična iznajdba današnje vede! Enostavno! Poceni!
Higijensko!

Odobreno po ministrstvu Poljeprivrede.

Navodilo in cenik pošilja brezplačno

RADIOSAN, Zagreb, Dukljaninova ul. 1.

Kupujte pri naših inserentih!

Hranilnica Dravske banovine Maribor**Centrala: Maribor**v lastni novi palači na oglu
Gosposke-Slovenske ulice.**Podružnica: Celje**nasproti pošte, prej Južnošta-
jerska hranilnica.Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj
varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim
premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.**V S A K P R E V D A R E N S L O V E N S K I G O S P O D A R
Z A V A R U J E****S E B E , S V O J C E I N S V O J E I M E T J E L E P R I****V Z A J E M N I Z A V A R O V A L N I C I V L J U B L J A N I**

167

PODRUZNICA: CELJE palača Ljudske posojilnice.

GL. ZASTOPSTVO: MARIBOR Loška ulica 10

KRAJEVNI ZASTOPNIKI V VSAKI FARI!

Denar naložite najbolje in najvarneje pri**Spodnještajerski ljudski posojilnici****Gosposka ulica 23****v Mariboru****Ulica 10. oktobra**

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog Din 53,000.000.—